

P R I R U Č N I K ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BIH

PRIRUČNIK
ZA RAD BIRAČKIH ODBORA
U BOSNI I HERCEGOVINI
LOKALNI IZBORI 2012.

Sarajevo, kolovoz 2012.

PRIRUČNIK ZA RAD BIRAČKIH ODBORA U BOSNI I HERCEGOVINI – LOKALNI IZBORI 2012.

Izdavač: Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, Danijela Ozme br. 7, 71000 Sarajevo,
tel: 033/251 300, fax: 033/251 329, e-mail: info@izbori.ba, web site: www.izbori.ba

Za izdavača: Branko Petrić, predsjednik

Priručnik pripremili: Vedran Hadžović, član SIP-a BiH
Tihomir Vujičić, član SIP-a BiH
Božica Ban, glavna tajnica Tajništva SIP-a BiH
Veljko Petrović, koordinator za rad OIP-a u Tajništvu SIP-a BiH

DTP: Dejan Ćurić

Tisak: Atlantik bb, Banja Luka
Za tiskaru: Branislav Galić
Naklada: 12 000

Na temelju zaključka Središnjeg izbornog povjerenstva Bosne i Hercegovine s 49. sjednice SIP-a BiH od 16. kolovoza 2012., ovaj priručnik je za korištenje na Lokalnim izborima 2012. odobrila izborna administracija Bosne i Hercegovine.

Priručnik je urađen zahvaljujući finansijskim sredstvima Vijeća Europe. Stajališta izražena u njemu ni na koji način ne odražavaju službeni stav Vijeća Europe.

Priručnik se distribuira besplatno!

SADRŽAJ

PREDGOVOR

DIO I.

NAČIN RADA BIRAČKOG ODBORA NA REDOVNIM BIRAČKIM MJESTIMA

POGLAVLJE I. BIRAČKA MJESTA

1. Određivanje biračkih mjesta, osiguranje prostora i obilježja na biračkom mjestu	strana 7
1.1. Određivanje biračkih mjesta	strana 7
1.2. Osiguranje prostora određenog za biračko mjesto	strana 7
1.3. Biračko mjesto i obilježja	strana 7

POGLAVLJE II. BIRAČKI ODBORI

1. Odgovornost i uloga biračkih odbora	strana 11
1.1. Način rada biračkog odbora	strana 11
2. Dužnosti i odgovornosti članova biračkog odbora u procesu glasovanja	strana 11
2.1. Predsjednik biračkog odbora	strana 11
2.2. Član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda	strana 11
2.3. Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju	strana 12
2.4. Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića	strana 12
2.5. Član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije	strana 12
2.6. Birački odbor koji se sastoji od tri člana	strana 12
2.7. Zamjenici članova biračkih odbora	strana 12
3. Zapisnik o radu biračkog odbora	strana 13
3.1. Zapisnik I.	strana 13
3.2. Zapisnik II.	strana 14

POGLAVLJE III. PROMATRAČI

1.1. Uvodne napomene	strana 16
1.2. Pristup promatrača biračkom mjestu	strana 16
1.3. Podnošenje primjedbi promatrača na rad biračkog odbora	strana 16
1.4. Udaljavanje promatrača s biračkog mjesta	strana 16
1.5. Izgled akreditacija akreditiranih promatrača	strana 17

POGLAVLJE IV. GLASOVANJE NA REDOVNIM BIRAČKIM MJESTIMA

1. Dan uoči izbora	strana 18
2. Prije otvaranja biračkog mjesta	strana 19
3. Otvaranje biračkog mjesta	strana 19
4. Procedure glasovanja	strana 20
4.1. Tajnost glasovanja	strana 20
4.2. Važeća isprava za identifikaciju	strana 20
4.3. Identifikacija birača i izdavanje glasačkog listića	strana 21
4.4. Oštećeni glasački listić	strana 21
4.5. Pomoć druge osobe	strana 22
4.6. Pripadnici policije	strana 22
4.7. Ometanje procesa glasovanja i udaljavanje s biračkog mjesta	strana 22
4.8. Nazočnost predstavnika medija na biračkom mjestu	strana 23
5. Zatvaranje biračkog mjesta	strana 23
6. Način popunjavanja Obrasca za brojno stanje	strana 24

POGLAVLJE V. BROJENJE GLASAČKIH LISTIĆA

1. Radnje prije brojenja glasačkih listića	strana 26
2. Glasajući listići	strana 26
2.1. Važeći glasački listići za načelnika općine (VEĆINSKI GLAS)	strana 26
2.2. Nevažeći glasački listići za načelnika općine (VEĆINSKI GLAS)	strana 27
2.3. Važeći glasački listići za skupštinu općine/općinsko vijeće (OTVORENA LISTA)	strana 29
2.4. Nevažeći glasački listić za skupštinu općine/općinsko vijeće (OTVORENA LISTA)	strana 30
3. Brojenje glasačkih listića za načelnika općine (većinski glas)	strana 32
3.1. Utvrđivanje ukupnog broja glasačkih listića za načelnika općine	strana 32
3.2. Nevažeći neoznačeni i nevažeći ostali glasački listići	strana 33
3.3. Brojenje glasačkih listića za načelnika općine	strana 33
3.4. Popunjavanje Obrasca za zbirne rezultate ZR (većinski glas)	strana 34
3.5. Pakiranje glasačkih listića za načelnika općine	strana 34

4. Brojenje glasačkih listića za skupštinu općine/općinsko vijeće (otvorena lista)	strana 36
4.1 Utvrđivanje ukupnog broja i razvrstavanje glasačkih listića za skupštinu općine/općinsko vijeće	strana 36
4.2 Nevažeći neoznačeni i nevažeći ostali glasački listići	strana 37
4.3 Prvo brojenje glasova (po političkim subjektima)	strana 37
4.4 Upisivanje broja glasova u Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista)	strana 38
4.5 Pakiranje glasačkih listića neovisnih kandidata i neovisnih kandidata s posebne liste za nacionalne manjine	strana 38
4.6 Drugo brojenje glasova (po kandidatima u okviru otvorene liste)	strana 40
4.7 Pakiranje glasačkih listića za skupštinu općine/općinsko vijeće i ostalog izbornog materijala	strana 41

DIO II.

NAČIN RADA BIRAČKOG ODBORA NA BIRAČKIM MJESTIMA ZA GLASOVANJE U ODSUTNOSTI I NA BIRAČKIM MJESTIMA OVLAŠTENIM ZA IZDAVANJE NEPOTVRĐENIH (KUVERTIRANIH) GLASAČKIH LISTIĆA

POGLAVLJE VI. BIRAČKA MJESTA ZA GLASOVANJE U ODSUTNOSTI

1. Biračka mjesta za glasanje u odsutnosti	strana 47
1.1 Procedure glasanja, brojenja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zap. o radu bir. odb	strana 47
1.2 Način popunjavanja Obrasca za brojno stanje	strana 48

POGLAVLJE VII. BIRAČKA MJESTA ZA GLASOVANJE NEPOTVRĐENIM GLASAČKIM LISTIĆIMA

1. Biračka mjesta za glasanje nepotvrđenim glasačkim listićima	strana 50
1.1 Procedure glasanja, brojenja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zap. o radu bira. odb	strana 50
1.2 Način popunjavanja Obrasca za brojno stanje	strana 58

DIO III.

NAČIN RADA MOBILNOG TIMA ZA GLASOVANJE

POGLAVLJE VIII. MOBILNI TIM ZA GLASOVANJE

1. Mobilni tim za glasanje	strana 55
1.1 Procedure glasanja, brojenja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkog odb. (mobilnog tima za glasanje)	strana 55
1.2 Način popunjavanja Obrasca za brojno stanje	strana 58

DIO IV.

KAZNENE ODREDBE

POGLAVLJE IX. KAZNENE ODREDBE

1. Sankcije iz Izbornog zakona BiH	strana 61
2. Zloporaba biračkog prava i izborna prevara - Krivični zakon RS-a	strana 61
3. Zloporaba biračkog prava i izborna prijevara - Kazneni zakon FBiH	strana 63
4. Zloporaba biračkog prava i izborna prijevara - Kazneni zakon Brčko Distrikta BiH	strana 64
5. Korištene zakonske odredbe za izradu Priručnika	strana 65

PRILOG

HEME PAKIRANJA IZBORNOG MATERIJALA

HEME PAKIRANJA IZBORNOG MATERIJALA (RS, FBiH, Brčko Distrikt BiH)	strana 67 - 76
POMOĆNI OBRAZAC ZA PROVJERU RADA BIRAČKOG MJESTA	strana 77 - 81

SLIKE

Slika 1. Shematski prikaz uređenja ulaza na biračko mjesto	strana 8
Slika 2. Shematski prikaz uređenja unutarnjeg prostora biračkog mjesta (birački odbor koji se sastoji od pet članova)	strana 9
Slika 3. Shematski prikaz uređenja unutarnjeg prostora biračkog mjesta (birački odbor koji se sastoji od tri člana)	strana 10
Slika 4. Izgled akreditacije za promatrače koji su predstavnici političkih subjekata	strana 17
Slika 5. Izgled akreditacije za promatrače koji su predstavnici udruženja	strana 17
Slika 6. Izgled akreditacije za međunarodne promatrače	strana 17

Poštovani članovi biračkih odbora,

Priručnik za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini – Lokalni izbori 2012. predstavlja svojevrsni podsjetnik članovima biračkih odbora na dan izbora, koji će im pomoći da pravilno primijene zakonske i podzakonske propise koji reguliraju izborni proces. Osim toga, on će poslužiti i drugim sudionicima u izbornom procesu, posebice političkim strankama, neovisnim kandidatima, izbornim promatračima i medijima, s ciljem boljeg razumijevanja izbornog procesa na biračkom mjestu na dan izbora.

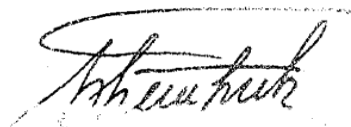
Izdavanje Priručnika, koji je pripremilo i odobrilo Središnje izborno povjerenstvo Bosne i Hercegovine, doprinosi profesionalnom radu izborne administracije u Bosni i Hercegovini kako bi se volja birača odrazila na izborne rezultate utemeljene na načelima slobodnih, demokratskih i poštenih izbora. Želja nam je bila da Priručnik uradimo na što jednostavniji i pristupačniji način, uz uobičajeno objašnjenje svih ključnih koraka koji se poduzimaju u pojedinim fazama izbornog procesa.

Objavljivanje Priručnika omogućilo je Vijeće Europe koje nam je davalo potporu na ovom projektu kao i na prethodnim lokalnim i općim izborima te im i ovim putem zahvaljujemo.

Sarajevo, kolovoz 2012. godine

*Predsjednik
Središnjeg izbornog povjerenstva BiH*

Branko Petrić

DIO I.

NAČIN RADA BIRAČKOG ODBORA NA REDOVNIM BIRAČKIM MJESTIMA

1. ODREĐIVANJE BIRAČKIH MJESTA, OSIGURANJE PROSTORA I OBILJEŽJA NA BIRAČKOM MJESTU

1.1. Određivanje biračkih mjesta

- a. Biračka mjesta određuju općinska izborna povjerenstva, izborna povjerenstva Grada Mostara i Grada Banje Luke i Izorno povjerenstvo Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (**u daljnjem tekstu: lokalno izorno povjerenstvo**) najkasnije 65 dana prije dana održavanja izbora.
- b. Biračko mjesto ne može se nalaziti u:
- vjerskom objektu, zgradi tijela vlasti, zgradi koja je vlasništvo političke stranke ili u kojoj je sjedište političke stranke, zgradi koja je korištena kao mjesto za mučenja ili zlostavljanja ili mjestu gdje se služi ili konzumira alkohol.

1.2. Osiguranje prostora određenog za biračko mjesto

- Lokalna izborna povjerenstva dužna su najkasnije 12 sati prije dana održavanja izbora osigurati da prostor koji je određen za biračko mjesto bude pripremljen za otvaranje.
- Ako birački odbor primijeti da postoje zapreke koje onemogućavaju da invalidne osobe pristupe biračkom mjestu, a zapreke se mogu otkloniti, može od lokalnog izbornog povjerenstva tražiti otklanjanje takvih zapreka, odnosno stvaranje uvjeta da invalidne osobe pristupe biračkom mjestu.

1.3. Biračko mjesto i obilježja

- a. Pod biračkim mjestom i njegovom okolicom smatra se samo **biračko mjesto, kao i prostor u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu** u kojoj se nalazi biračko mjesto.
- b. Na biračkom mjestu i njegovoj okolini mogu se postavljati samo **službena obilježja izbora koja propiše Središnje izorno povjerenstvo Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Središnje izorno povjerenstvo BiH) i koja se posredstvom lokalnog izbornog povjerenstva dostavljaju biračkom odboru. **Službena obilježja izbora su:**
- poster sa izgledom glasačkih listića na kojima se glasuje (važeći/nevažeći glasački listići);
 - poster s uputama o načinu glasovanja i poster s informacijskim sadržajima za birače;
 - poster sa izvatcima iz kaznenih zakona.

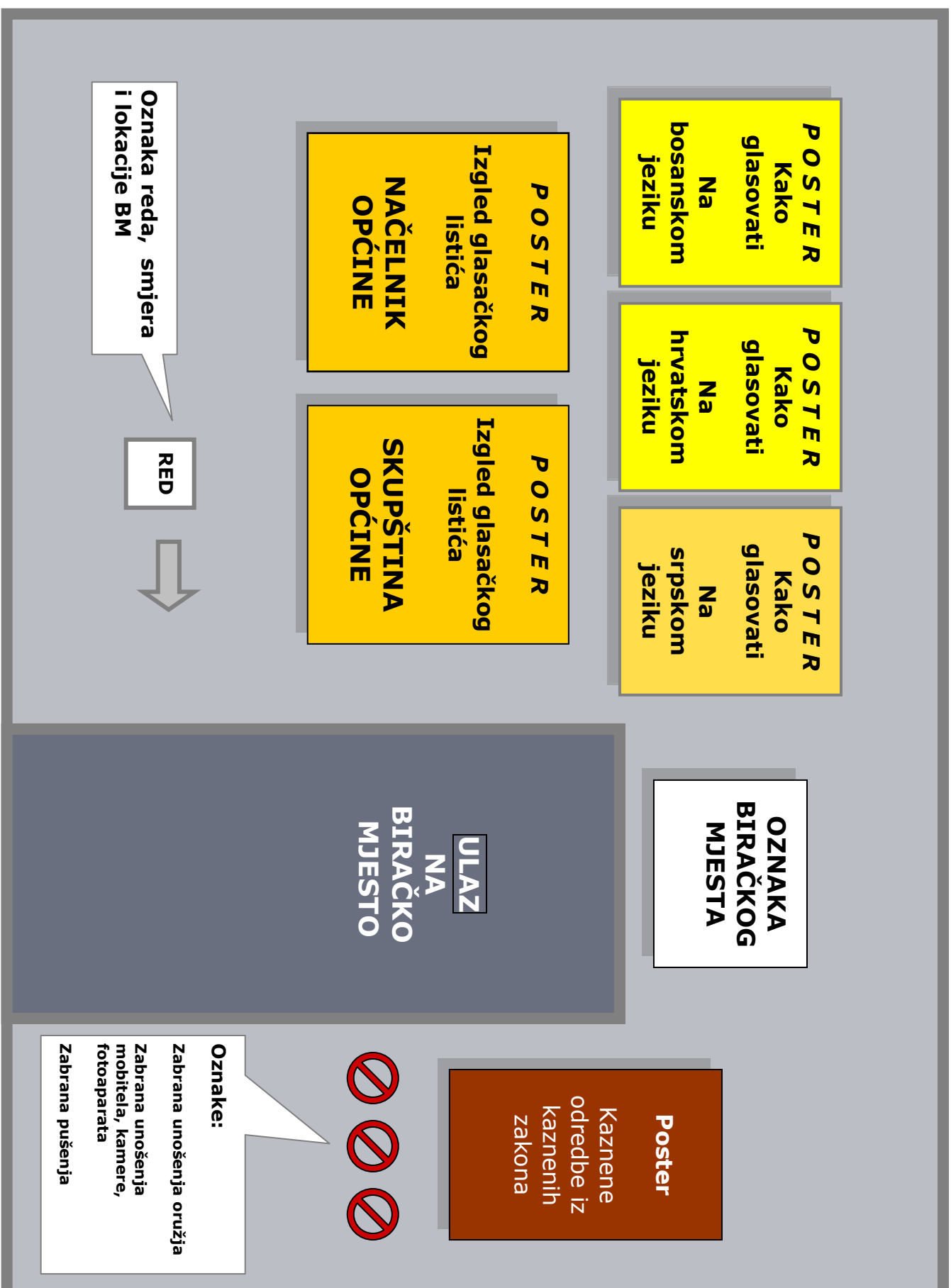
Na biračkom mjestu i u njegovoj okolini **zabranjeno je** nošenje i pokazivanje oružja i opasnih predmeta, unošenje i uporaba fotoaparata, kamera, mobitela ili drugih sredstava kojima se može snimati ili isporučiti zvučni, video ili tekstualni sadržaj na biračkom mjestu od trenutka preuzimanja glasačkih listića pa do napuštanja biračkog mjesta.

Član biračkog odbora zadužen za identificiranje birača zatražit će od birača da navedena sredstva preda zajedno sa osobnim identifikacijskim dokumentom, koje će birački odbor zadržati od trenutka kada su biraču predani glasački listići pa do okončanja glasovanja birača, nakon čega mu se isti vraćaju.

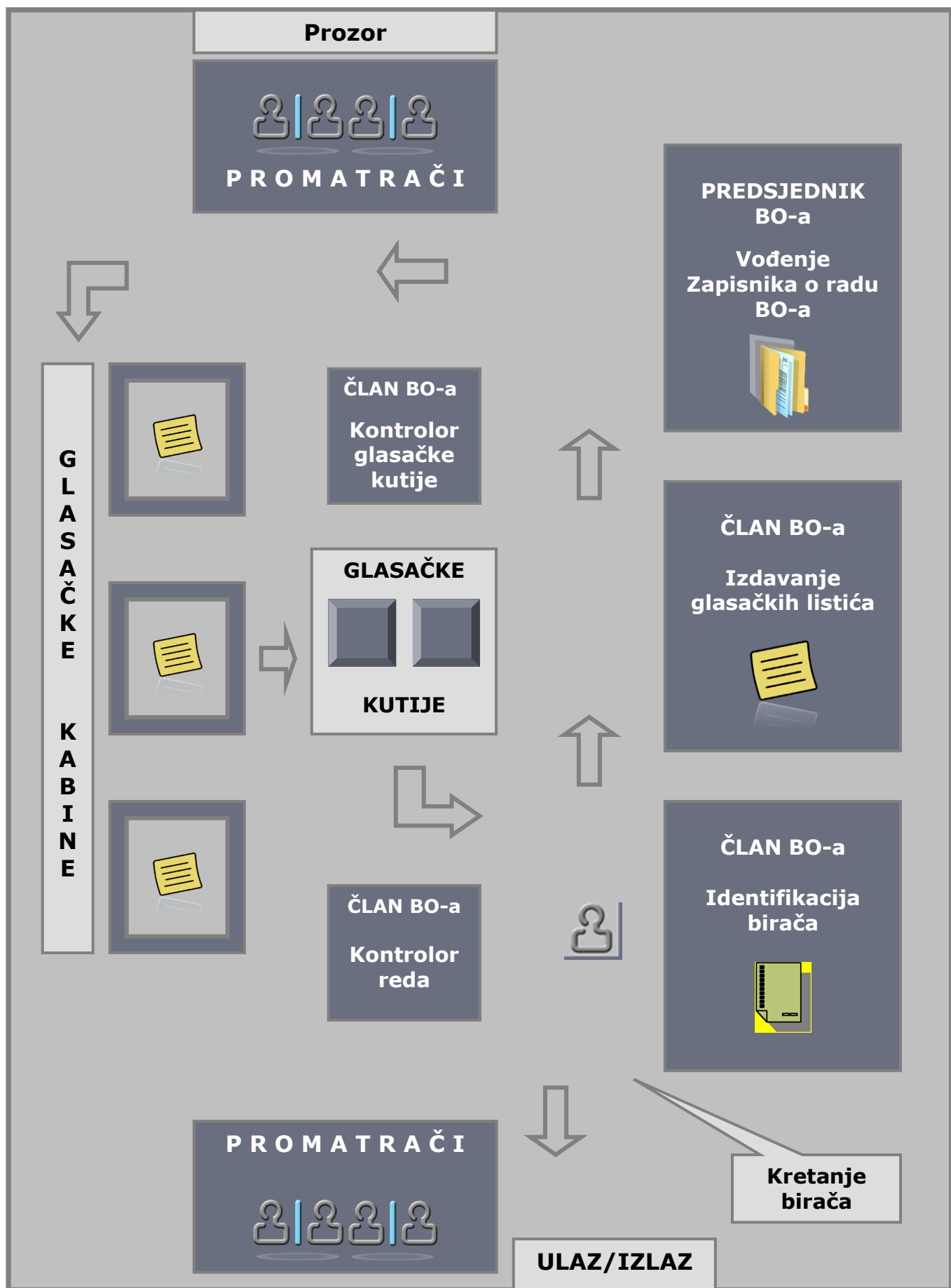
U slučaju da birač ne postupi na način kako je prethodno navedeno, kao i u slučaju da uporabi neko od navedenih sredstava tijekom boravka na biračkom mjestu ili tijekom glasovanja, birački odbor će to evidentirati u Zapisnik o radu biračkog odbora, uz navođenje osobnih identifikacijskih podataka o biraču, kao i precizan opis uporabe sredstava te o tom slučaju informirati lokalno izorno povjerenstvo.

Na biračkom mjestu i u njegovoj okolini također nije dopušteno pušenje, kao ni donošenje i isticanje obilježja i simbola s političkom konotacijom.

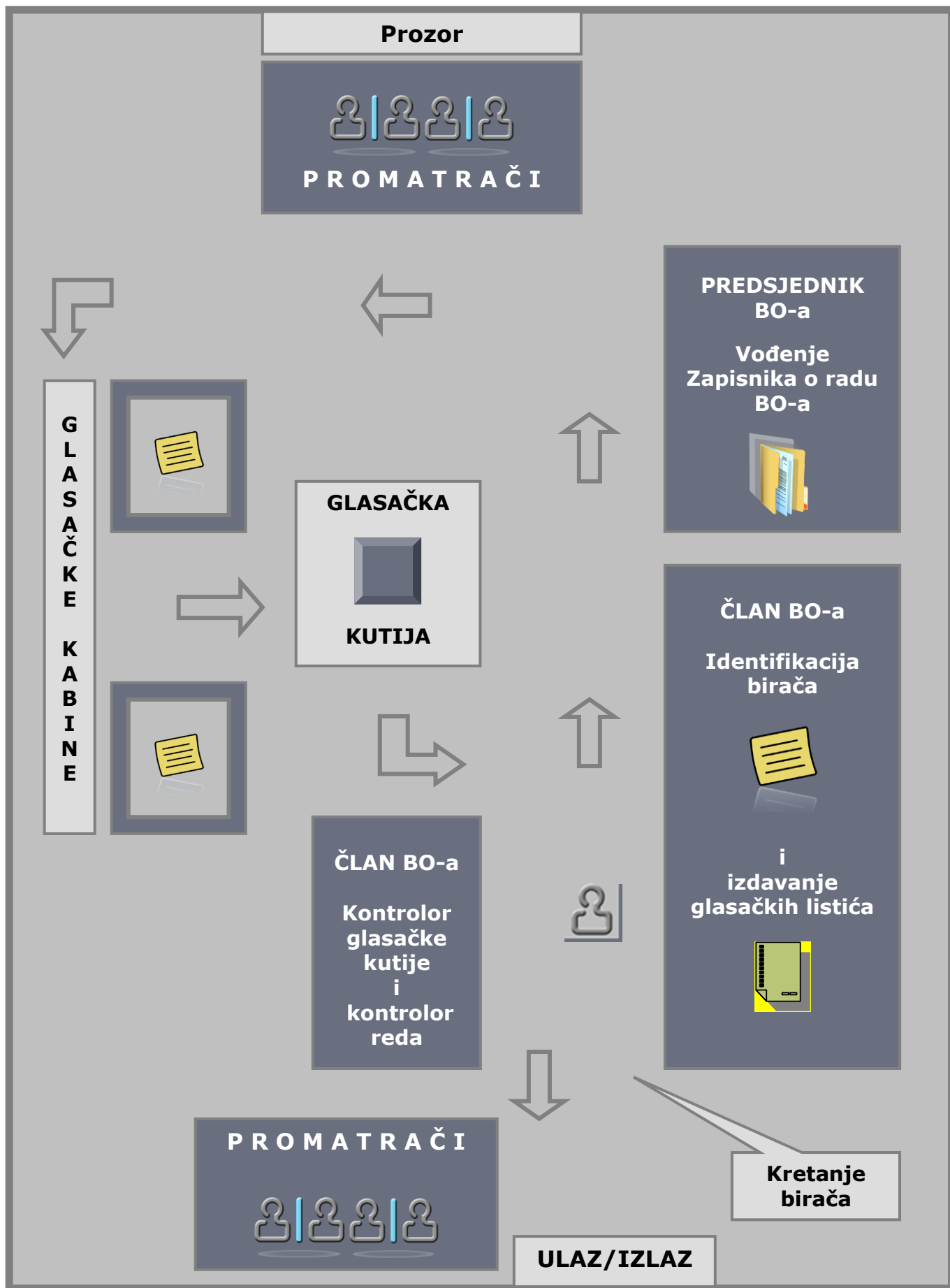
Birački odbor postavlja na vidnom mjestu ispred ulaza na biračko mjesto i na samom biračkom mjestu oznake zabrane za prethodno navedene radnje.

Slika 1. Shematski prikaz uređenja ulaza na biračko mjesto – primjer

Slika 2. Shematski prikaz uređenja unutarnjeg prostora biračkog mjesta (birački odbor koji se sastoji od pet članova) – primjer

Slika 3. Shematski prikaz uređenja unutarnjeg prostora biračkog mjesta (birački odbor koji se sastoji od tri člana) – primjer

1. ODGOVORNOST I ULOGA BIRAČKIH ODBORA

U radu biračkog odbora mogu sudjelovati samo predsjednik i članovi biračkog odbora te njihovi zamjenici koji su uspješno prošli provjeru znanja i posjeduju certifikat koji je izdalo lokalno izborno povjerenstvo.

Predsjednik i članovi biračkih odbora te njihovi zamjenici, ako su sudjelovali u radu biračkog odbora, imaju pravo na naknadu za svoj rad.

Članovi i zamjenici koji nisu sudjelovali u radu biračkog odbora, ali su bili nazočni te prošli obuku za članove biračkih odbora i uspješno prošli provjeru znanja, imaju pravo na odgovarajuću naknadu.

Odluku o visini naknade za rad biračkih odbora u Bosni i Hercegovini za lokalne izbore, donose lokalna izborna povjerenstva.

1.1. Način rada biračkog odbora

- a) Birački odbor upravlja radom biračkog mjesta, osigurava pravilnost i tajnost glasovanja i na redovnom biračkom mjestu evidentira rezultate glasovanja.
- b) Predsjednik biračkog odbora upravlja radom biračkog odbora, osigurava da se proces glasovanja na biračkom mjestu odvija neometano.
- c) Birački odbori donose odluke natpolovičnom većinom od ukupnog broja članova.

**2. DUŽNOSTI I ODGOVORNOSTI
ČLANOVA BIRAČKOG ODBORA U PROCESU GLASOVANJA****2.1. Predsjednik biračkog odbora:**

- upravlja radom biračkog odbora i zajedno s članovima biračkog odbora odgovara za zakonitost rada na biračkom mjestu;
- održava integritet procesa glasovanja, odnosno brojenja i održava mir i red na biračkom mjestu i njegovoj okolini;
- popunjava sve potrebne obrasce;
- osigurava da na biračkom mjestu ne bude oružja ili opasnih predmeta;
- određuje dužnosti svakom članu biračkog odbora;
- pomaže biračima kojima treba dodatno objašnjenje o procesu glasovanja;
- rješava sva pitanja koja se odnose na identificiranje i pravo glasa birača;
- evidentira u Zapisnik o radu biračkog odbora - Obrazac ZARBO - vrijeme i okolnosti svih iznimnih događaja na biračkom mjestu.

2.2. Član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda:

- osigurava kontrolu protoka birača na biračkom mjestu.

2.3. Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju:

- provjerava identitet birača;
- pronalazi biračevo ime u izvatku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa;
- upozorava birača da se mora potpisati istovjetno kao na identifikacijskom dokumentu;
- osigurava da se birač potpiše pokraj svog imena u izvatku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa;
- naglas čita ime birača koji se potpisao u izvadak iz konačnog Središnjeg biračkog popisa.

2.4. Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića:

- izdaje glasačke listiće;
- objašnjava kako treba točno ispuniti glasačke listiće;
- upućuje birača prema slobodnom prostoru na kojem mu se omogućava tajnost glasovanja (u daljnjem tekstu: glasačka kabina).

2.5. Član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije:

- upućuje birača da ubaci glasačke listiće u glasačku kutiju i napusti biračko mjesto;
- osigurava da nijedan birač ne napusti biračko mjesto dok u glasačku kutiju ne ubaci glasačke listiće;
- osigurava da se samo glasački listići ubacuju u glasačku kutiju.

2.6. Birački odbor koji se sastoji od tri člana:

- Ako se birački odbor sastoji od predsjednika i dva člana, u tom će slučaju član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda istodobno obavljati i kontrolu glasačke kutije, dok će član biračkog odbora zadužen za identifikaciju istodobno obavljati i izdavanje glasačkih listića.

Birački odbori su neovisni i nepristrani u svome radu.

Član biračkog odbora neće sudjelovati u donošenju odluke kada taj član ili član njegove uže obitelji ima osobni ili financijski interes ili ako postoji drugi sukob interesa koji može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrano. Članovima uže obitelji smatraju se: bračni drug, djeca i članovi kućanstva prema kojima član biračkog odbora ima zakonsku obvezu izdržavanja.

Predsjednik biračkog odbora određuje dužnosti svakom članu biračkog odbora prije početka rada biračkog mjesta i evidentira ih u Zapisnik o radu biračkog odbora.

Članovi biračkog odbora osobno odgovaraju za učinjene nepravilnosti u okviru zaduženja koje dobiju od predsjednika biračkog odbora sukladno Izbornom zakonom BiH i provedbenim aktima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH. Predsjednik biračkog odbora odgovoran je i za nepravilnosti koje učini član biračkog odbora.

2.7 Zamjenici članova biračkih odbora

- a) Zamjenik predsjednika, odnosno zamjenici članova biračkog odbora sudjeluju u radu biračkog odbora samo ako je predsjednik, odnosno član biračkog odbora spriječen doći na biračko mjesto na dan održavanja izbora ili ako moraju iz opravdanih razloga napustiti biračko mjesto tijekom rada.

- b) Ako je u izvatku iz Središnjeg biračkog popisa za određeno biračko mjesto upisano više od 500 birača, zamjenik predsjednika, odnosno zamjenici članova biračkog odbora koji nisu bili angažirani na biračkom mjestu do zatvaranja biračkog mjesta, obvezno sudjeluju u brojenju glasova.
- c) Prethodno navedeno odnosi se samo za redovna biračka mjesta. Zamjenik predsjednika, odnosno zamjenici članova biračkog odbora koji sudjeluju u radu biračkog odbora kod prebrojavanja glasačkih listića nakon zatvaranja biračkog mjesta, ne sudjeluju u procesu donošenja odluka osim ako ne zamjenjuju predsjednika, odnosno člana biračkog odbora.

3. ZAPISNIK O RADU BIRAČKOG ODBORA

- 1) Birački odbor vodi Zapisnik o radu biračkog odbora - ZARBO (u daljnjem tekstu: Zapisnik), a koji se sastoji od:
 - a) Zapisnika o radu biračkog odbora dan uoči održavanja izbora-Obrazac ZARBO I. (u daljnjem tekstu: Zapisnik I.);
 - b) Zapisnika o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora-Obrazac ZARBO II. (u daljnjem tekstu: Zapisnik II.).
- 2) Lokalno izborno povjerenstvo dostavlja svakom biračkom odboru Zapisnik I. i Zapisnik II., zajedno sa ostalim izbornim materijalom.
- 3) O primopredaji Zapisnika I. i Zapisnika II. lokalno izborno povjerenstvo i birački odbor potpisuju Zapisnik o primopredaji.

Zapisnik o radu biračkog odbora vodi se u dva istovjetna primjerka od kojih je jedan primjerak indigo-preslika (zelena preslika). Zapisnik je opremljen dvostrukom zadnjom koricom koja se rabi tako da se podatci ne preslikavaju na neželjene stranice.

3.1. Zapisnik I.

1) Zapisnik I. sastoji se od:

- a) Naslovne stranice koja sadrži logo Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, dio gdje se upisuje naziv osnovne izborne jedinice i dio za upisivanje broja biračkog mjesta te naslov: Zapisnik o radu biračkog odbora na dan uoči održavanja izbora - ZARBO I.;
 - b) POPISA IZBORNOG MATERIJALA - Obrazac Z1 - sadrži popis izbornog materijala koji je birački odbor primio od lokalnog izbornog povjerenstva, s dijelom na kojem se upisuje kada je taj materijal primljen te vrsta i količina tog materijala. ZAPAŽANJA O STANJU BIRAČKOG MJESTA NA DAN UOČI IZBORA – Obrazac Z2 – dio je za unošenje opisa stanja biračkog mjesta na dan uoči održavanja izbora.
- 2) Predsjednik i članovi biračkog odbora nakon popunjavanja svojim potpisima potvrđuju točnost navoda u Zapisniku I.**

3.2. Zapisnik II.

1) Zapisnik II. sastoji se od:

- a) Naslovne stranice koja sadrži logo Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, dio gdje se upisuje naziv osnovne izborne jedinice i dio za upisivanje broja biračkog mjesta te naslov: Zapisnik o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora - ZARBO II.;
- b) IZJAVE I KODEKSA PONAŠANJA - Obrazac Z3 - sadrži Izjavu i Kodeks ponašanja za članove biračkog odbora, koje predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju prije otvaranja biračkog mjesta. Izjavu i Kodeks ponašanja potpisuju i zamjenici članova biračkog odbora, kao i članovi mobilnog tima za glasovanje (u daljnjem tekstu: mobilni tim) i njihovi zamjenici (ako je na određenom biračkom mjestu osnovan mobilni tim);
- c) EVIDENCIJE O NAZOČNOSTI - Obrazac Z4 - popunjava se prije otvaranja biračkog mjesta na dan održavanja izbora, a sadrži: dio za upisivanje imena nazočnih prilikom otvaranja biračkog mjesta i dio za upisivanje bilo kakvih važnih događaja ili problema koji su se dogodili prije i prilikom otvaranja biračkog mjesta. U ovu evidenciju predsjednik upisuje vrijeme otvaranja biračkog mjesta;
- d) EVIDENCIJE O AKREDITIRANIM PROMATRAČIMA - Obrazac Z5 – sadrži:
 - dio prilikom otvaranja biračkog mjesta - u koji se upisuju imena akreditiranih promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao, broj akreditacije i vrijeme kada je promatrač stigao,
 - dio tijekom procesa glasovanja – u koji se upisuju imena akreditiranih promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao, broj akreditacije i vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio biračko mjesto,
 - dio kod zatvaranja biračkog mjesta i procesa brojenja glasačkih listića - u koji se upisuju imena promatrača i vrijeme kada je promatrač napustio biračko mjesto;
- e) ZAPAŽANJA TIJEKOM GLASOVANJA - Obrazac Z6 - dio je u koji se upisuju svi važniji događaji koji su se dogodili tijekom procesa glasovanja i brojenja;
- f) MIŠLJENJA ILI PRIMJEDBI - Obrazac Z7 – dio je u koji se upisuje mišljenje ili primjedba članova biračkog odbora, birača ili akreditiranih promatrača. Član biračkog odbora, birač ili akreditirani promatrač može unijeti svoje mišljenje ili primjedbe na proces glasovanja, koje potpisuje osobno (mišljenje ili primjedba koja nije potpisana osobno, neće biti razmatrana). Promatrač može stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkih odbora u pisanom obliku koje se prilažu uz Z7 (ovaj slučaj predsjednik je dužan posebno evidentirati u Z7). **Predsjednik biračkog odbora ispod unesenog mišljenja ili primjedbe upisuje šta je birački odbor poduzeo u vezi s unesenim mišljenjem ili primjedbom (primjer: o unesenoj primjedbi informirano je lokalno izorno povjerenstvo);**
- g) UDALJAVANJA OSOBA S BIRAČKOG MJESTA - Obrazac Z8 - dio je u koji se upisuju podatci i razlozi udaljavanja osoba s biračkog mjesta zbog narušavanja reda;
- h) VREMENA ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA - Obrazac Z9 - dio je u koji se evidentira vrijeme zatvaranja biračkog mjesta, važni događaji koji su se dogodili prilikom zatvaranja biračkog mjesta i nazočnost zamjenika biračkog odbora koji sudjeluju u brojenju (svoju nazočnost potvrđuju potpisom);
- i) MOBILNOG TIMA - Obrazac Z10 - dio je u koji mobilni tim upisuje podatke: ime predsjednika i članova mobilnog tima, vrijeme odlaska na teren, broj zaduženih kuverata s glasačkim listićima za pojedine osnovne izborne jedinice i lokacije koje je mobilni tim posjetio (ustanove).

- **Predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju Kodeks ponašanja izborne administracije u BiH koji glasi (primjer potpisanog Kodeksa):**

Obrazac Z 3.

KODEKS PONAŠANJA IZBORNE ADMINISTRACIJE U BIH

(1) Profesionalizam članova organa za provedbu izbora je od važnosti za jačanje povjerenja javnosti u izborni proces. Kodeks ponašanja ima za cilj da osigura nezavisnost i nepristranost u radu svih članova organa za provedbu izbora.

(2) Principi za rad i osiguranje profesionalnosti organa za provedbu izbora su:

- ZAKONITOST U RADU
- NEZAVISNOST
- NEPRISTRASNOST
- JAVNOST RADA
- EFIKASNOST I TAČNOST
- PRISTUPAČNOST BIRAČIMA

a) ZAKONITOST U RADU

Poštovanje zakonskih i podzakonskih akata u cjelini i njihova primjena na nezavisan i nepristrasan način uz jednak tretman svih učesnika u izbornom procesu, kao i poštovanje međunarodnih sporazuma o ljudskim pravima je stalna obaveza organa za provedbu izbora. Odluke utemeljene na zakonskim i podzakonskim aktima moraju biti jasne i razumljive za sve učesnike u izbornom procesu.

b) NEZAVISNOST

Organi za provedbu izbora su nezavisni od bilo kakvog političkog i drugog neprimjerenog uticaja, a odgovaraju za svoje postupke u skladu sa zakonima i kodeksom ponašanja.

c) NEPRISTRASNOST

U svom radu organi za provedbu izbora ponašaju se na neutralan i nepristrasan način prema svim učesnicima u postupku. Oslobođeni su svih predrasuda baziranih na osnovu spolne, rasne, nacionalne, političke, religijske, stranačke i druge pripadnosti. Član organa za provedbu izbora, neće učestvovati u donošenju odluka ako on ili član njegove uže porodice ima lični ili finansijski interes ili postoji drugi sukob interesa koji može dovesti u sumnju njegovu nepristrasnost.

d) JAVNOST RADA

Rad organa za provedbu izbora otvoren je za sve učesnike u izbornom procesu što podrazumjeva i slobodan pristup informacijama na kojim se zasnivaju odluke ovih organa.

e) EFIKASNOST I TAČNOST

Organi za provedbu izbora osiguravaju efikasno i blagovremeno obavljanje aktivnosti i na taj način doprinose u unaprijeđenju izbornog procesa. Organi za provedbu izbora osiguravaju tačne i provjerene informacije za učesnike u izbornom procesu i objavljuju ih na razumljiv način.

f) PRISTUPAČNOST BIRAČIMA

Organi za provedbu izbora, biračima na najprikladniji način osiguravaju sve informacije vezane za izborni proces. Organi za provedbu izbora stvaraju sve uslove za realizaciju biračkog prava posebno vodeći računa o biračima sa specijalnim potrebama (nepismeni, fizički hendikepirani, birači na udaljenim mjestima, licima u kaznenim i zdravstvenim ustanovama, i dr.).

IZJAVA

Svojom potpisom potvrđujem da ću se pridržavati Kodeksa ponašanja izborne administracije u BiH.

EDINA IHTIJA BEVIĆ
TATJANA TRIFKOVIĆ
VELJKO PETROVIĆ
HARIJANA ŽULJEVIĆ
MUSTAFA LAKOVIĆ

PRED. [potpis]
ČLAN [potpis]
ČLAN [potpis]
ČLAN [potpis]
ČLAN [potpis]

3.3. Zapisnik o radu biračkog odbora i odgovarajuće obrasce potpisuju svi članovi biračkog odbora. Ako se neki član odbije potpisati, predsjednik ili jedan od članova koji se potpisuju to će evidentirati zajedno s razlozima nepotpisivanja.

3.4. Birački odbor u BiH dostavlja lokalnom izbornom povjerenstvu kopiju Zapisnika koji čuva za svoje potrebe i evidenciju, a original Zapisnika dostavlja Središnjem izbornom povjerenstvu BiH.

Udruga izbornih službenika u Bosni i Hercegovini objavilo je brošuru „Kodeks ponašanja članova biračkih odbora i njihovih zamjenika“ koju možete pronaći i preuzeti na web stranici Udruge na adresi www.aeobih.com.ba. Brošura sadrži korisne savjete za rad biračkih odbora, koji vam mogu pomoći u radu.

1.1. Uvodne napomene

- a) Proces glasovanja i prebrojavanja glasačkih listića mogu promatrati samo akreditirani promatrači. Promatrači mogu postavljati pitanja vezana za izborni proces, ali se ne mogu miješati u izborni proces niti gledati unutar glasačke kabine.
- b) Svaki promatrač za vrijeme promatranja izborne aktivnosti dužan je nositi akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ih povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata ili neovisnim kandidatom (u daljnjem tekstu: politički subjekt).
- c) Samo jedan promatrač koji je predstavnik političkog subjekta, odnosno udruge može biti nazočan istodobno na jednom biračkom mjestu. Broj međunarodnih promatrača koji mogu biti nazočni istodobno na jednom biračkom mjestu je neograničen. Međunarodni promatrač može na biračko mjesto sa sobom uvesti i prevoditelja.
- d) Politički subjekti mogu imati promatrače na biračkim mjestima za glasovanje u odsutnosti, i to na biračkom mjestu na kojem se u izvratku iz Središnjeg biračkog popisa nalaze birači upisani da glasuju za izbornu jedinicu u kojoj se politički subjekt kandidira.

1.2. Pristup promatrača biračkom mjestu

- a) Nakon dolaska na biračko mjesto, promatrač mora predsjedniku biračkog odbora pokazati osobni identifikacijski dokument. Predsjednik biračkog odbora provjerit će promatračev identifikacijski dokument s fotografijom kako bi utvrdio da se ime promatrača nalazi na akreditaciji.
- b) Predsjednik biračkog odbora zapisat će ime promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao i njegov broj akreditacije u Zapisnik o radu biračkog odbora, bilježeći vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio biračko mjesto kako bi se broj promatrača ograničio na jednog promatrača jednog političkog subjekta istodobno na jednom biračkom mjestu. Predsjednik biračkog odbora zadržat će identifikacijski dokument do trenutka kada promatrač napušta biračko mjesto. U vrijeme boravka na biračkom mjestu, promatrač je obvezan nositi akreditaciju.

1.3. Podnošenje primjedbi promatrača na rad biračkog odbora

Ako primijeti nepravilnosti u radu biračkog odbora, promatrač ima pravo u Zapisnik o radu biračkog odbora unijeti svoje mišljenje ili primjedbe na proces glasovanja koje potpisuje osobno (mišljenje ili primjedba koja nije potpisana osobno, neće biti razmatrana). Promatrač može stavljati obrazložene primjedbe na rad biračkih odbora u pisanom obliku koje se prilažu uz Z7, o čemu predsjednik biračkog odbora izdaje potvrdu o predaji primjedbi, a o čemu može informirati i lokalno izbornu povjerenstvo (ovaj je slučaj predsjednik dužan posebno evidentirati u Z7). Promatrač ima pravo tražiti presliku Zapisnika o radu biračkog odbora.

1.4. Udaljavanje promatrača s biračkog mjesta

Ako promatrač tijekom promatranja ometa izborni proces, predsjednik biračkog odbora u postupku udaljavanja promatrača s biračkog mjesta treba prethodno opomenuti promatrača koji ometa izborni proces i poduzeti sve druge raspoložive mjere i radnje da ometanje prestane, a ako isti nastavi s ometanjem, udaljiti ga s biračkog mjesta.

1.5. Izgled akreditacija akreditiranih promatrača

BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА PS- _____ Ime: _____ Prezime: _____ Datum: _____ Ovjerava: _____ MP	Promatrač tijekom promatranja izbornog procesa neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasanja. Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti, promatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata, neovisnim kandidatom i kandidatom sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina
---	---

Slika 4. Izgled lica i naličja akreditacije za promatrače koji su predstavnici političkih subjekata (bijela). Akreditacije ovjerava i izdaje lokalno izborno povjerenstvo na temelju liste političkih subjekata koju je odobrilo Središnje izborno povjerenstvo BiH.

BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА U- _____ Ime: _____ Prezime: _____ Datum: _____ Ovjerava: _____ MP	Promatrač tijekom promatranja izbornog procesa neće ometati izborne aktivnosti i poštivat će tajnost glasanja. Za vrijeme promatranja izbornih aktivnosti, promatrač će nositi službenu akreditaciju i neće nositi bilo kakva obilježja ili oznake koje ga povezuju s određenom političkom strankom, koalicijom, listom neovisnih kandidata, neovisnim kandidatom i kandidatom sa posebne liste kandidata pripadnika nacionalnih manjina.
--	--

Slika 5. Izgled lica i naličja akreditacije za promatrače koji su predstavnici udruga (siva). Akreditacije ovjerava i izdaje lokalno izborno povjerenstvo na temelju liste udruga koju je odobrilo Središnje izborno povjerenstvo BiH.

BOSNA I HERCEGOVINA CENTRALNA IZBORNA KOMISIJA SREDIŠNJE IZBORNO POVJERENSTVO БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА MP- _____ Name: _____ Surname: _____ Date: _____ Approved by: _____ Stamp	While observing the electoral process, the observer shall not disturb the electoral activities and he/she shall respect the secrecy of voting. While observing electoral activities, an observer shall wear the official accreditation card and shall not wear any insignia or markings which affiliate him/her with a specific political party, coalition, list of independent candidates, an independent candidate, and a candidate from a separate list of candidates representatives of national minorities.
---	---

Slika 6. Izgled lica i naličja akreditacije za međunarodne promatrače (roza). Akreditacije ovjerava i izdaje Središnje izborno povjerenstvo BiH.

POGLAVLJE IV. GLASOVANJE NA REDOVNIM BIRAČKIM MJESTIMA

1. DAN UOČI IZBORA

- 1.1. Lokalno izborno povjerenstvo će dan prije, a najkasnije 12 sati prije otvaranja biračkih mjesta, dostaviti biračkom odboru izborni materijal, i to:
- izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za određeno biračko mjesto;
 - odgovarajući broj glasačkih listića;
 - odgovarajući broj glasačkih kutija;
 - set obrazaca za biračko mjesto;
 - kandidacijske liste, odnosno postere sa izgledom glasačkih listića na kojima se glasuje u toj izbornoj jedinici;
 - postere s uputama o načinu glasovanja i informacijskim sadržajima za birače;
 - Zapisnik o radu biračkog odbora – ZARBO;
 - potrošni materijal prema specifikaciji iz Obrasca Z1 Zapisnika, potreban za proces glasovanja i brojenja glasačkih listića.
- 1.2. Birački odbor prilikom preuzimanja izbornog materijala **obvezno provjerava** da li je izborni materijal koji je primio od lokalnog izbornog povjerenstva kompletan i u ispravnom stanju, što upisuje u Obrazac Z1 Zapisnika. Ako birački odbor utvrdi da izborni materijal nije kompletan, odmah o tome informira lokalno izborno povjerenstvo koje je obvezno da u kontaktu sa Središnjim izbornim povjerenstvom BiH otkloni sve nedostatke u najkraćem roku.
- 1.3. Nakon primljenog izbornog materijala, predsjednik i članovi biračkog odbora provjeravaju prostor koji je predviđen za biračko mjesto i otklanjaju eventualne nedostatke koji utječu na zakonitost rada biračkog odbora. Zapažanje o stanju biračkog mjesta upisuje se u Obrazac Z2 Zapisnika. Predsjednik i članovi biračkog odbora odgovorni su za sigurnost biračkog materijala na biračkom mjestu od trenutka primitka materijala pa do okončanja svih svojih dužnosti nakon zatvaranja biračkog mjesta, okončanja procesa brojenja i predaje glasačkog materijala lokalnom izbornom povjerenstvu.
- 1.4. Birački odbor **uklanja s biračkog mjesta** sve oznake i obilježja koja upućuju na političke subjekte, vjerske simbole, kao i ostale oznake koje mogu imati diskriminacijsko značenje.
- 1.5. Birački odbor ispred prostorije u kojoj se nalazi biračko mjesto **postavlja**:
- oznaku biračkog mjesta, ulaza i izlaza, smjera lokacije biračkog mjesta;
 - oznaku zabrane unošenja oružja, zabrane pušenja, zabrane uporabe fotoaparata i mobitela;
 - postere kako glasovati i kako izgledaju glasački listići;
 - poster sa izvatcima iz kaznenih zakona.
- 1.6. Predsjednik i članovi biračkog odbora uređuju biračko mjesto tako da se omogući neometan protok birača na biračkom mjestu.
- 1.7. Predsjednik biračkog odbora prilikom otvaranja biračkog mjesta dužan je, sukladno propisu Središnjeg izbornog povjerenstva BiH, odrediti dužnosti svakom članu biračkog odbora, odnosno odrediti koji će član biračkog odbora biti zadužen za kontrolu reda, identifikaciju, izdavanje glasačkih listića i za kontrolu glasačke kutije i evidentirati ih u dijelu Zapisnika o radu biračkog odbora predviđenom za unošenje navedenih podataka.

2. PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA

- 2.1.** Svi članovi biračkog odbora moraju doći na biračko mjesto **najmanje sat vremena prije početka glasovanja**. U tom vremenu samo članovi biračkog odbora i promatrači mogu biti nazočni na biračkom mjestu. Svi članovi biračkog odbora ili njihovi zamjenici moraju biti nazočni tijekom cijelog procesa glasovanja, uključujući utvrđivanje rezultata glasovanja.
- 2.2.** Birački odbor određuje mjesto za svaku glasačku kabinu, vodeći računa da nitko unutar ili izvan biračkog mjesta ne može vidjeti birača dok glasuje. Otvor glasačke kabine treba biti okrenut prema zidu. Iznimno, ako nije moguće glasačku kabinu postaviti pored zida, može se postaviti pored prozora tako da se prozor pokrije i da se onemogućí pogled izvana u glasačku kabinu.
- 2.3.** Prije početka glasovanja predsjednik, odnosno članovi biračkog odbora:
- upisuju svoja imena u Zapisnik i potpisuju se u dijelu Zapisnika koji je za to predviđen;
 - potpisuju Izjavu i Kodeks ponašanja iz Obrasca Z3 Zapisnika;
 - ispisuju sve neophodne podatke na kuverte, odnosno pakete;
 - predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje broj birača koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa;
 - ručno broje primljene glasačke listiće za svaku izbornu razinu te predsjednik upisuje u Obrazac za brojno stanje ukupan broj primljenih glasačkih listića;
 - pokazuju praznu glasačku kutiju, nakon čega na nju stavljaju plastične pečate;
 - predsjednik u Obrazac za brojno stanje upisuje serijske brojeve pečata glasačke kutije;
 - postavljaju zapečaćenu glasačku kutiju na mjesto gdje je svi nazočni mogu vidjeti;
 - predsjednik upisuje u Obrazac Z4 Zapisnika vrijeme otvaranja biračkog mjesta;
 - predsjednik provjerava promatračev identifikacijski dokument s fotografijom koji zadržava do trenutka kada promatrač napušta biračko mjesto, utvrđuje nalazi li se ime promatrača na akreditaciji i u Obrazac Z5 Zapisnika upisuje ime promatrača, naziv subjekta koji ga je akreditirao, broj njegove akreditacije, vrijeme kada je promatrač stigao i vrijeme kada je promatrač napustio biračko mjesto;
 - predsjednik upućuje promatrače na mjesto gdje mogu sjesti i promatrati izborne aktivnosti te ih upozorava da se ne mogu miješati u izborni proces niti gledati u glasačku kabinu, ali da mogu postavljati pitanja vezana za izborni proces.
 - predsjednik biračkog odbora određuje dužnosti svakome članu biračkog odbora i evidentira ih u dijelu Zapisnika predviđenom za unošenje navedenih podataka.

3. OTVARANJE BIRAČKOG MJESTA

3.1. Sva biračka mjesta počinju raditi u 7 sati, a zatvaraju se u 19 sati.

- 3.2.** Predsjednik i članovi biračkog odbora, ako im se imena nalaze na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto, glasuju prije nego što prvi birač dođe na biračko mjesto. Predsjedniku i članovima biračkog odbora koji nisu upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto, bit će omogućeno da budu odsutni s biračkog mjesta onoliko vremena koliko im bude potrebno da mogu otići na biračko mjesto gdje su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i glasuju.
- 3.3.** Ako biračko mjesto iz opravdanih razloga nije otvoreno na vrijeme, a kašnjenje je trajalo do tri sata, glasovanje na tom biračkom mjestu može se produljiti za onoliko vremena koliko je trajalo kašnjenje, o čemu odlučuje predsjednik. Ako je kašnjenje trajalo dulje od tri sata, o duljini vremena za koje se glasovanje produljava odlučuje lokalno izorno povjerenstvo. Predsjednik u najkraćem roku informira lokalno izorno povjerenstvo o razlogu zbog kojeg je došlo do kašnjenja u otvaranju biračkog mjesta ili do prekida glasovanja na biračkom mjestu.

4. PROCEDURE GLASOVANJA

4.1. Tajnost glasanja

- a) Ispunjavanje glasačkog listića na biračkom mjestu je **tajno**, glasanje je **osobno**.

**U glasačkoj kabini u isto vrijeme smije se nalaziti samo jedna osoba, osim ako se radi o biračima koji su slijepi, nepismeni ili fizički nesposobni.
(Vidi: "Pomoć druge osobe prilikom glasanja")**

Predsjednik i članovi biračkog odbora dužni su osigurati tajnost glasanja i onemogućiti da neka osoba glasuje umjesto druge osobe pod njegovim imenom ili da ponovno glasuje.

**Osoba koja zlorabi biračko pravo ili učini izbornu prijevaru, snosit će kaznenu odgovornost
(Vidi: POGLAVLJE VIII. KAZNENE ODREDBE)**

- b) Nijedna osoba ne smije ometati birača koji ispunjava glasačke listiće niti smije tražiti od njega bilo kakve informacije o tome za koga želi glasovati, za koga glasuje ili za koga je glasovao, niti smije sprječavati ili pokušati spriječiti nekoga u ostvarivanju njegova biračkog prava.

4.2. Važeća isprava za identifikaciju

- Za utvrđivanje identiteta birača služi jedna od sljedećih važećih dokumenata s fotografijom:

osobna iskaznica

putovnica ili

vozačka dozvola

- Ako je birač promijenio ime, obavezan je, uz jednu od navedenih osobnih isprava, dati na uvid i rješenje o promjeni imena, koje je izdalo mjerodavno tijelo.

Pod osobnom iskaznicom kao identifikacijskom ispravom, s ciljem dokazivanja identiteta, smatra se i obavijest (potvrda) s fotografijom, koju je izdala Agencija za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka na Obrascu LK-OI-4.

Obrazac LK-OI-4 izdaje se biračima koji su prvi put predali zahtjev za vađenje osobne iskaznice u razdoblju od zaključenja konačnog Središnjeg biračkog popisa do dana održavanja izbora (obično osobe koje u navedenom razdoblju stječu punoljetnost). Ti birači predočavanjem navedenog obrasca imaju pravo glasovati nepotvrđenim glasačkim listićem na biračkom mjestu koje je ovlašteno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića.

Član biračkog odbora zadužen za identifikaciju prilikom glasanja tih birača zadržava original obavještenja (potvrde) i prilaže ga uz Zapisnik.

4.3. Identifikacija birača i izdavanje glasačkog listića

- a) Prilikom ulaska na biračko mjesto radi glasovanja svaki birač mora predložiti jednu od važećih osobnih isprava. Član biračkog odbora zadužen za identificiranje dužan je utvrditi odgovara li izgled birača fotografiji birača na identifikacijskoj ispravi i usporediti jedinstveni matični broj birača (JMB) na identifikacijskoj ispravi s jedinstvenim matičnim brojem koji se nalazi u izvatku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa pokraj imena birača. Nakon što birač dokaže svoj identitet članu biračkog odbora i njegovo ime bude pronađeno u izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, birač se potpisuje istovjetno kao na identifikacijskoj ispravi pokraj svoga imena u izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, o čemu je član biračkog odbora dužan upozoriti ga i za to je odgovoran.
- b) Kada birač bude identificiran i potpiše se u izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, član biračkog odbora izdaje mu glasačke listiće i odmah ga upućuje prema jednoj od slobodnih glasačkih kabina kako bi popunio glasačke listiće.
- c) Nakon popunjavanja glasačkih listića, birač ih presavija tako da se zaštiti tajnost glasa i svaki pojedinačno ubacuje u glasačku kutiju. Član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije vodi računa da svi glasački listići budu ubačeni u glasačku kutiju.

U slučaju da birač ne ubaci sve glasačke listiće koji su mu izdani na biračkom mjestu, član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije upozorit će ga da je obavezan to uraditi. Ako se birač ogluši na ovo upozorenje, predsjednik biračkog odbora će u Zapisnik o radu biračkog odbora evidentirati ovaj slučaj, zapisujući i podatke s identifikacijske isprave birača.

U slučaju da birač pokuša u glasačku kutiju ubaciti glasački listić koji se po boji ili na drugi način (na naličju sadrži oznaku „PUTEM POŠTE” i dr.) razlikuje od originalnih glasačkih listića koji se izdaju na biračkim mjestima, informirat će o tome predsjednika biračkog odbora, koji će taj glasački listić oduzeti biraču. Predsjednik biračkog odbora će u Zapisnik o radu biračkog odbora evidentirati ovaj slučaj, zapisujući i podatke s identifikacijskog dokumenta birača.

O oba navedena slučaja predsjednik biračkog odbora odmah će informirati lokalno izborno povjerenstvo.

- d) Ako se ime birača ne nalazi na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, birač se upućuje u sjedište lokalnog izbornog povjerenstva da mu se utvrdi na kojem biračkom mjestu birač treba glasovati.

4.4. Oštećeni glasački listić

- a) Pod oštećenim glasačkim listićem podrazumijeva se fizički oštećen ili pogrešno popunjen glasački listić. U slučaju da birač ošteti svoj glasački listić izdaje mu se drugi glasački listić ako članu biračkog odbora vrati oštećeni glasački listić. Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića upisuje riječ “oštećen” preko vraćenog glasačkog listića i ulaže ga u za to predviđenu kuvertu. Član biračkog odbora izdaje biraču drugi glasački listić.

4.5. Pomoć druge osobe

- a) Birač koji je slijep, nepismen ili fizički nesposoban je osoba kojoj je potrebna pomoć druge osobe prilikom potpisivanja izvatka iz Središnjeg biračkog popisa i glasovanja. Kada je birač slijep, nepismen ili fizički nesposoban, predsjednik odobrava da mu druga osoba, koju izabere birač, pomogne glasovati. Ta osoba ne smije biti član biračkog odbora niti akreditirani promatrač. Osoba koje pomaže biraču glasovati, napisat će svoje ime tiskanim slovima u izvatku iz Središnjeg biračkog popisa pokraj imena birača kojem je pomagao i potpisati se. Član biračkog odbora upisuje u dio predviđen za potpis “XX”, broj identifikacijske isprave birača koji glasuje i birača koji mu pomaže pokraj njegova potpisa. Osoba koja pomaže drugom biraču glasovati ne mora biti upisana u Središnji birački popis. Jedna osoba može pomagati samo jednom biraču.
- b) Fizički nesposobni birači su i oni birači koji dođu do biračkog mjesta, ali ne mogu ući. Druga osoba koju taj birač izabere, donosi važeću identifikacijsku ispravu fizički nesposobnog birača na biračko mjesto i izjavljuje da birač ne može ući na biračko mjesto. Član biračkog odbora zadužen za identificiranje provjerava je li ime fizički nesposobnog birača upisano u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa. Ako je ime tog birača upisano u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa, član biračkog odbora, nakon što informira predsjednika, odlazi prema fizički nesposobnom biraču s Obrascem Z6 Zapisnika, glasačkim listićima, olovkom i kuvertom. Član biračkog odbora upisuje ime i osobne podatke fizički nesposobnog birača s brojem identifikacijske isprave. Fizički nesposobni birač potpisuje se pokraj tih podataka i popunjava glasačke listiće koje stavlja u predviđenu kuvertu. Osoba koju je fizički nesposobni birač izabrao, odnosi kuvertu s glasačkim listićima do glasačke kutije, otvara je i stavlja glasačke listiće u nju. Član biračkog odbora upisuje u dio predviđen za potpis, pokraj imena fizički nesposobnog birača, broj identifikacijske isprave tog birača. Osoba koja pomaže fizički nesposobnom biraču upisuje svoje ime tiskanim slovima pokraj imena fizički nesposobnog birača u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i potpisuje se.

4.6. Pripadnici policije

Pripadnicima policije kada ulaze na biračko mjesto i u njegovoj okolini nije dopušteno nošenje oružja za koje su zaduženi, osim u slučaju ako se zahtijeva pomoć policije za održavanje mira i reda na biračkom mjestu.

4.7. Ometanje procesa glasovanja i udaljavanje s biračkog mjesta

- a) Predsjednik biračkog odbora može s biračkog mjesta i iz njegove okolice udaljiti svaku osobu koje narušava red. Svako udaljavanje s biračkog mjesta treba zabilježiti u Obrazac Z8 Zapisnika.
- b) Ako na biračkom mjestu postoji opasnost za red i mir, ako dođe do nasilja ili se otkrije oružje ili opasni predmeti, predsjednik biračkog odbora će sukladno svojim dužnostima i odgovornošću:
- otkloniti opasnost, nasilje, oružje ili opasne predmete s biračkog mjesta;
 - ako se opasnost, nasilje, oružje ili opasni predmeti ne mogu odmah otkloniti, prekinuti glasovanje za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovno uspostavi red i mir na biračkom mjestu;
 - nakon prekida glasovanja i ponovno uspostavljenoga reda i mira, postupiti kako je navedeno u ovom priručniku u naslovu “Procedure glasovanja”.

- c) Ako se red na biračkom mjestu naruši, predsjednik biračkog odbora može zahtijevati pomoć policije ili snaga sigurnosti izvan biračkog mjesta kako bi se ponovno uspostavio red i mir na biračkom mjestu. Glasovanje se prekida dok se na biračkom mjestu nalaze pripadnici policije ili snaga sigurnosti. O svim pojavama ometanja glasovanja i narušavanja reda na biračkom mjestu predsjednik biračkog odbora informira lokalno izborno povjerenstvo.

4.8. Nazočnost predstavnika medija na biračkom mjestu

- a) Ako predstavnici novinskih, radijskih, elektronskih ili televizijskih medija žele ući na biračko mjesto u cilju izvješćivanja javnosti o tijeku glasovanja na tom biračkom mjestu, predsjednik biračkog odbora odobrit će im nazočnost na biračkom mjestu onoliko dugo koliko je potrebno da se pripremi kratko izvješćivanje.
- b) Predsjednik biračkog odbora informirat će predstavnike medija da prilikom boravka na biračkom mjestu ni na koji način ne smiju remetiti tijek glasovanja niti ugroziti tajnost glasovanja i informirati ih o utvrđenim pravilima ponašanja na biračkom mjestu.
- c) Ako predstavnici medija ometaju proces glasovanja i krše utvrđena pravila ponašanja na biračkom mjestu ili krše red na biračkom mjestu, predsjednik biračkog odbora postupit će na način opisan u točki 4.7.

5. ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA

- a) Biračima koji su u redu za glasovanje u trenutku zatvaranja biračkog mjesta odobrava se glasovanje. Procedura zatvaranja za redovna biračka mjesta i za biračka mjesta za glasovanje u odsutnosti je:
- predsjednik objavljuje 15 minuta prije zatvaranja biračkog mjesta svim nazočnima unutar i ispred biračkog mjesta vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
 - predsjednik određuje jednog člana biračkog odbora da u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta stane na kraj reda kako bi se osiguralo da se nijedna osoba ne priključi nakon zatvaranja biračkog mjesta;
 - član biračkog odbora koji je određen da stane na kraj reda zatvara vrata odmah nakon što posljednji birač iz reda glasuje;
 - predsjednik u Obrazac Z9 Zapisnika upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta;
 - predsjednik zatvara otvor glasačke kutije samoljepljivom trakom i potpisuje je.
- b) Prilikom zatvaranja biračkog mjesta predsjednik u Obrazac Z5 Zapisnika evidentira nazočne akreditirane promatrače.

Predsjednik biračkog odbora obavezan je da, prema rasporedu koji utvrdi Središnje izborno povjerenstvo BiH, lokalnom izbornom povjerenstvu dostavlja informacije i podatke o tome:

- je li biračko mjesto otvoreno na vrijeme;
- je li nakon provedenog glasovanja birača biračko mjesto zatvoreno na vrijeme;
- kolika je izlaznost birača na biračkom mjestu, i to najmanje dva puta tijekom dana izbora, kao i u dodatnim terminima ako to izorno povjerenstvo zatraži.

6. NAČIN POPUNJAVANJA OBRASCA ZA BROJNO STANJE

- a) Popunjavanje Obrasca za brojno stanje i pakiranje neiskorištenih i oštećenih glasačkih listića završava se prije otvaranja glasačke kutije s listićima.
- b) U Obrascu za brojno stanje nisu predviđeni i ne smiju se nalaziti podatci o broju nevažećih glasačkih listića koji se evidentiraju u Obrazac za zbirne rezultate.

Predsjednik BO-a upisuje u Obrazac za brojno stanje za redovno biračko mjesto sljedeće podatke: ○ NAZIV I ŠIFRU IZBORNE JEDINICE ○ BROJ BIRAČKOG MJESTA ○ SERIJSKI BROJ PLASTIČNIH PEČATA ZA GLASAČKE KUTIJE ○ PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA – DIO I. reci 1. i 2. ▪ broj birača koji su upisani u izvatak iz Središnjeg biračkog popisa (na biračkim mjestima koja dobiju dodatak izvataka iz Središnjeg biračkog popisa upisuje se sumirani broj) – redak 1. ▪ članovi biračkog odbora ručno broje primljene glasačke listiće za svaku izbornu razinu i predsjednik upisuje ukupan broj primljenih glasačkih listića – redak 2. ○ TIJekom GLASOVANJA – DIO II. redak 3. i 4. ▪ ako se za to ukaže potreba, predsjednik biračkog odbora može od izbornog povjerenstva zatražiti dodatni broj glasačkih listića. Broj naknadno primljenih listića i broj ukupno primljenih listića upisuje se u redak 3., odnosno redak 4. ○ NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA – DIO III. reci 5., 6., 7., 8. i 9. ▪ ukupan broj potpisa glasača sa izvataka iz Središnjeg biračkog popisa (i dodatka iz izvataka iz Središnjeg biračkog popisa ako ga ima) – redak 5. ▪ ukupan broj oštećenih (upropaštenih) glasačkih listića za svaku izbornu razinu – redak 6. ▪ ukupan broj izdanih glasačkih listića za svaku izbornu razinu – redak 7. ▪ ukupan broj preostalih neiskorištenih glasačkih listića za svaku izbornu razinu – red 8. ▪ ukupan broj zaduženih glasačkih listića, odnosno zbroj redaka 7. i 8. – redak 9. ▪ test točnosti kako je navedeno u Obrascu – redak 10. ○ Predsjednik i članovi biračkog odbora popisuju Obrazac za brojno stanje.
--

- c) Neiskorišteni glasački listići upakirani u originalne kutije i kuverta s oštećenim glasačkim listićima pakiraju se u sivu zaštitnu vreću.

**PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA BROJNO STANJE
NA REDOVNOM BIRAČKOM MJESTU - BS**

**OBRAZAC ZA BROJNO STANJE
(REDOVNO BIRAČKO MJESTO)**

NAZIV I ŠIFRA OPĆINE / IZBORNE JEDINICE:

KL 1024 131A

BROJ BIRAČKOG MJESTA:

131A001

BS

Serijski broj plastičnog pečata - Glasnačka kutija 1

PEČAT 1

BA 27 1543 BA 27 2881

PEČAT 2

Serijski broj plastičnog pečata - Glasnačka kutija 2

PEČAT 1

PEČAT 2

(Ako je potrebno!)

DIO I: PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA

1. Broj birača na izvodu iz Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa (ručno brojati)

2. Broj primljenih glasačkih listića

DIO II: TOKOM GLASANJA/TJEKOM GLASOVANJA

3. Broj naknadno primljenih glasačkih listića

4. Sveukupan broj primljenih gl. listića (red 2 + red 3)

DIO III: NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

5. Broj potpisa na izvodu iz Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa (ručno brojati)

6. Broj upropaštenih glasačkih listića (paketi 2)

7. Broj izdanih glasačkih listića (red 5 + red 6)

8. Broj NEISKORIŠTENIH glasačkih listića (ručno brojati)

9. UKUPAN BROJ ZADUŽENIH GL. LISTIĆA (red 7 + red 8)

10. TEST TAČNOSTI/TOČNOSTI: red 9 = red 4;
ako nisu isti, upisati razliku

NACELNIK OPĆINE

0 4 7 5

0 5 0 0

NACELNIK OPĆINE

0 0 0 0

0 5 0 0

NACELNIK OPĆINE

0 2 0 5

0 0 0 1

0 2 0 6

0 2 0 4

0 5 0 0

0 0 0 0

OPĆINSKO VIJEĆE

0 4 7 5

0 5 0 0

OPĆINSKO VIJEĆE

0 0 0 0

0 5 0 0

OPĆINSKO VIJEĆE

0 2 0 5

0 0 0 0

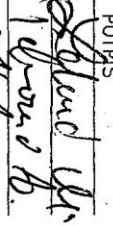
0 2 0 5

0 2 0 5

0 5 0 0

0 0 0 0

Potpisujući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju izborne aktivnosti na ovom biračkom mjestu.

PREDSJEDNIK	IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS	ČLAN 3	IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS
ČLAN 1	LAŠOVIĆ MUSTAFA				
ČLAN 2	VEŠKO PETROVIĆ		ČLAN 4		
	EDIPVA IHTADATČEVIC				

POGLAVLJE V. BROJENJE GLASAČKIH LISTIĆA

Glasački listići broje se odmah nakon zatvaranja redovnih biračkih mjesta.

1. RADNJE PRIJE BROJENJA GLASAČKIH LISTIĆA

- a) Formira se radna površina od više stolova, a sastavi stolova osiguraju se selotejpom. Otpečati se glasačka kutija i na radnu površinu istrese cijeli sadržaj glasačke kutije. Svim nazočnim pokaže se da je glasačka kutija prazna i odloži se na stranu. Na radnoj površini ostaje skupina pomiješanih glasačkih listića obje razine za koje se provode izbori. Prvi korak koji je potrebno uraditi jest da se razdvoje glasački listići po razinama u dvije skupine. Po okončanju razdvajanja na radnoj površini nalazi se skupina glasačkih listića za načelnika općine i skupina glasačkih listića za općinsko vijeće, odnosno skupštinu općine.
- b) **Prvo se broje glasački listići za razinu načelnika općine** koje je potrebno ostaviti na radnoj površini, a glasačke listiće za razinu općinskog vijeća, odnosno skupštine općine potrebno je staviti u jednu prozirnú plastičnu vreću i odložiti na kraju radne površine pokraj predsjednika biračkog odbora tako da ih svi vide, a da ne smetaju pri radu i ne miješaju se s glasačkim listićima za razinu načelnika općine dok se broje.

Birački odbori u Distriktu Brčko BiH broje samo jedan tip glasačkih listića koji se broje metodom brojenja glasačkih listića za općinsko vijeće/skupštinu općine (otvorena lista).

2. GLASAČKI LISTIĆI

2.1 Važeći glasački listići za načelnika općine (VEĆINSKI GLAS)

Glasački listić je **važeći** ako:

- je u onom obliku koji je potvrdilo i službeno izdalo Središnje izborno povjerenstvo BiH;
- je označen tako da je namjera birača jasna;
- nije potpisan i na njemu nije ispisano ime, naziv, izjava ili neki drugi tekst, ilustracija ili simbol;
- oštećenje glasačkog listića nije takvo da se ne može ustanoviti namjera birača.

LOKALNI IZBORI 07.10.2012. ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.		ГРАД 001 ГРАД
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☒	Име - Презиме - Политичка странка	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка странка	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка странка	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка странка	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка партија	
☐	Име - Презиме - Политичка странка	
☐	Име - Презиме - Политичка странка	
KRAJ LISTE КРАЈ ЛИСТЕ		

**Pravilno popunjen glasački
listić
za načelnika općine
(većinski glas)**

2.2 Nevažeći glasački listići za načelnika općine (VEĆINSKI GLAS)

Гласачки листић је неважећи:

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☒ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☒ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☒ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка странка

KRAJ LISTE
КРАЈ ЛИСТЕ

1.

ako je na njemu označeno
dva ili više kandidata

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка странка

KRAJ LISTE
КРАЈ ЛИСТЕ

2.

ako nije ispunjen ili je
ispunjen tako da nije
moguće sa sigurnošću
utvrditi kojem kandidatu je
birač dao svoj glas

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☒ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☒ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☒ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка партија
☐ Име - Презиме - Политичка странка
☐ Име - Презиме - Политичка странка

KRAJ LISTE
КРАЈ ЛИСТЕ

3.

ako je glasački listić toliko
oštećen da se sa sigurnošću
ne može utvrditi kojem
kandidatu je birač dao glas

2.3 Važeći glasački listići za skupštinu općine/općinsko vijeće (OTVORENA LISTA)

Glasački listić je **važeći** ako je:

- označen kvadratić ispred naziva političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata;
- označen kvadratić ispred naziva političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata i ispred jednog ili više kandidata unutar liste te političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata;
- označen kvadratić ispred jednog ili više kandidata unutar liste jedne političke stranke, koalicije ili liste neovisnih kandidata.

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT	☒ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT	☐ LISTA NEZAVISNIH KANDIDATA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ NEZAVISNI KANDIDAT	
☐ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT
☐ NEZAVISNI KANDIDAT	☐ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT	KRAJ LISTE. КРАЈ ЛИСТЕ.
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT		

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT	☒ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☒ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☒ KANDIDAT 7 ☒ KANDIDAT	☐ LISTA NEZAVISNIH KANDIDATA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ NEZAVISNI KANDIDAT	
☐ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT
☐ NEZAVISNI KANDIDAT	☐ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT	KRAJ LISTE. КРАЈ ЛИСТЕ.
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT		

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

PROČITAJTE NAPUTAK/UPUTSTVO NA PREDNJOJ STRANICI! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДЊОЈ СТРАНИ!

☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT	☐ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT	☐ LISTA NEZAVISNIH KANDIDATA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☒ KANDIDAT 3 ☒ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☒ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ NEZAVISNI KANDIDAT	
☐ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT 5 ☐ KANDIDAT 6 ☐ KANDIDAT 7 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT	☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT
☐ NEZAVISNI KANDIDAT	☐ KOALICIJA 1 ☐ KANDIDAT 2 ☐ KANDIDAT 3 ☐ KANDIDAT 4 ☐ KANDIDAT	KRAJ LISTE. КРАЈ ЛИСТЕ.
☐ STRANKA 1 ☐ KANDIDAT		

**Pravilno popunjeni glasački
listići za skupštinu
općine/općinsko vijeće
(otvorena lista)**

2.4 Nevažeći glasački listić za skupštinu općine/općinsko vijeće (OTVORENA LISTA)

Glasački listić je **nevažeći**:

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ!

☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ ЛИСТА НЕЗАВИСНИХ КАНДИДАТА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ ☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ ☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	КРАЈ ЛИСТЕ. КРАЈ ЛИСТЕ.
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ		

1.

ako nije ispunjen ili je ispunjen tako da nije moguće sa sigurnošću utvrditi kojoj je političkoj stranci, koaliciji, neovisnom kandidatu ili listi neovisnih kandidata birač dao svoj glas

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ!

☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ ЛИСТА НЕЗАВИСНИХ КАНДИДАТА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ ☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ ☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	КРАЈ ЛИСТЕ. КРАЈ ЛИСТЕ.
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ		

2.

ako su dopisana imena kandidata

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

GRAD 001
ГРАД

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ!

☒ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	☒ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ ЛИСТА НЕЗАВИСНИХ КАНДИДАТА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☒ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ ☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☒ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	КРАЈ ЛИСТЕ. КРАЈ ЛИСТЕ.
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ		
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ		

3.

ako je označeno više od jedne političke stranke, koalicije, neovisnog kandidata ili liste neovisnih kandidata

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

ГРАД 001
ГРАД

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИ!

☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☒ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☒ ЛИСТА НЕЗАВИСНИХ КАНДИДАТА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ

КРАЈ ЛИСТЕ.
КРАЈ ЛИСТЕ.

4.

ako je glasački listić toliko oštećen da se sa sigurnošću ne može utvrditi kojem je političkom subjektu birač dao glas

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

ГРАД 001
ГРАД

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИ!

☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☒ ЛИСТА НЕЗАВИСНИХ КАНДИДАТА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ

КРАЈ ЛИСТЕ.
КРАЈ ЛИСТЕ.

5.

ako se na osnovu oznaka koje je birač dopisao na glasački listić, kao što je potpis, može utvrditi njegov identitet

LOKALNI IZBORI 07.10.2012.
ЛОКАЛНИ ИЗБОРИ 07.10.2012.

ГРАД 001
ГРАД

ПРОЧИТАЈТЕ НАПУТАК/УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИЦИ! ПРОЧИТАЈТЕ УПУТСТВО НА ПРЕДНОЈ СТРАНИ!

☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ ЛИСТА НЕЗАВИСНИХ КАНДИДАТА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ
☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ 5 ☐ КАНДИДАТ 6 ☐ КАНДИДАТ 7 ☐ КАНДИДАТ	☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ
☐ НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ	☐ КОАЛИЦИЈА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ	☐ СТРАНКА 1 ☐ КАНДИДАТ 2 ☐ КАНДИДАТ 3 ☐ КАНДИДАТ 4 ☐ КАНДИДАТ

КРАЈ ЛИСТЕ.
КРАЈ ЛИСТЕ.

6.

ako je skenirani, kopirani i listić koji ne pripada tom biračkom mjestu, odnosno opciji glasanja (glasački listić za glasanje poštom).

3. BROJENJE GLASAČKIH LISTIĆA ZA NAČELNIKA OPĆINE **(VEĆINSKI GLAS)**

3.1. Utvrđivanje ukupnog broja glasačkih listića za načelnika općine

- a) Predsjednik biračkog odbora uzima Obrazac za zbirne rezultate ZR (većinski glas) za načelnika općine. Na prvoj stranici tog obrasca, u gornjem dijelu u za to određeno polje, upisuje naziv općine i broj biračkog mjesta. U rubriku broj potpisa upisuje broj potpisa na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, koji je već evidentiran u Obrascu za brojno stanje.
- b) Članovi biračkog odbora u parovima prebrojavaju glasačke listiće za razinu načelnika općine. Broji se na sljedeći način:
- Jedan član tima uzima glasačke listiće s radne površine i izbroji 25 glasačkih listića koje dodaje drugom članu tima koji također prebroji i utvrdi da se tu nalazi 25 glasačkih listića te ih ostavlja na radnu površinu. Prvi član tima ponovno izbroji novih 25 glasačkih listića koje opet dodaje drugom članu tima koji provjerava nalazi li se tu 25 glasačkih listića i drugi snop glasačkih listića stavlja unakrsno na prvu skupinu glasačkih listića. Na ovaj način se broji dok se ne prebroje svi glasački listići za razinu načelnika općine koji su pronađeni u glasačkoj kutiji.
 - Nakon okončanog brojenja glasačkih listića na radnoj površini nalaze se snopovi od 25 glasačkih listića, s tim da posljednji snop može imati, ali obično nema 25 glasačkih listića. Ukoliko u posljednjem snopu nema 25 glasačkih listića, na njemu će se nalaziti žuti stiker na kojem je ispisano koliko taj snop sadrži glasačkih listića. Predsjednik biračkog odbora potom prebroji sve snopove glasačkih listića, onoliko koliko ih ima na radnoj površini, i pomnoži ih s 25 te doda broj sa stikera koji označava koliko posljednji snop ima glasačkih listića i dobije ukupan broj glasačkih listića koji su pronađeni u glasačkoj kutiji. (Primjer: ako ima 20 snopova po 25 glasačkih listića i na stikeru stoji broj 12, to znači da u glasačkoj kutiji ima ukupno 512 glasačkih listića - $20 \times 25 + 12 = 512$).
 - Broj glasačkih listića koji se dobio predhodnim brojenjem predsjednik upisuje u rubriku broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji u Obrascu za zbirne rezultate ZR (većinski glas). Ukoliko je taj broj isti kao i broj potpisa na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, tada se u rubriku test točnosti upisuje 0. Ukoliko se navedeni brojevi razlikuju, tada se u rubriku test točnosti upisuje utvrđena razlika. (Ako je prebrojeno 511 potpisa, onda se u rubriku test točnosti upisuje broj 1 jer je nađeno 512 glasačkih listića u glasačkoj kutiji).
 - Jedan član biračkog odbora potom uzima jedan glasački listić i po redu čita imena kandidata koji se nalaze na glasačkom listiću. Drugi član biračkog odbora uzima stikere i na njima upisuje imena kandidata onim redom kojim prvi član biračkog odbora čita. Jedno za drugim upisuje imena kandidata na zasebne stikere. Stikeri s imenima kandidata lijepe se na radnu površinu dovoljno odvojeni jedni od drugih tako da se glasački listići, kada se budu razvrstavali po kandidatima, ne miješaju.
 - Kada se ova aktivnost okonča na radnoj površini će se nalaziti zalijepljeni stikeri s imenima kandidata i glasački listići koji su u snopovima od 25 listića unakrsno poredani. Nakon toga svi članovi biračkog odbora uzimaju po jedan snop glasačkih listića i za svaki glasački listić utvrđuju za koga je birač dao glas. Glasački listić s imenom kandidata za kojeg je birač dao svoj glas stavlja se pokraj stikera na kojem je upisano ime tog kandidata.

3.2. Nevažeći neoznačeni i nevažeći ostali glasački listići

- Glasački listići za koje član biračkog odbora smatra da su nevažeći svrstavaju se u jednu skupinu i ostavljaju se pokraj predsjednika biračkog odbora. Kada je razvrstavanje glasačkih listića okončano, predsjednik biračkog odbora zajedno sa ostalim članovima biračkog odbora utvrđuje valjanost svih odvojenih glasačkih listića. Predsjednik na dva odvojena stikera ispisuje NEOZNAČENI i OSTALI. Predsjednik potom jedan po jedan pregleda glasačke listiće i provjerava zašto je glasački listić svrstan u nevažeće te zajedno s članovima utvrđuje valjanost glasačkog listića. Glasačke listiće na kojima nema oznake za kojeg je kandidata birač glasao, stavlja pokraj stikera na kojem je napisano NEOZNAČENI. Svi drugi nevažeći glasački listići stavljaju se pored stikera na kojem je napisano OSTALI. Ako predsjednik i članovi biračkog odbora utvrde da je neki glasački listić iz ove skupine važeći, stavljaju se pored stikera s imenom odgovarajućeg kandidata.
- Predsjednik biračkog odbora potom prebroji sve glasačke listiće koji se nalaze u skupini pokraj stikera na kojem je napisano NEOZNAČENI. Taj broj upisuje u Obrazac za zbrojne rezultate ZR (većinski glas), u rubriku nevažeći neoznačeni glasački listići. Nevažeće neoznačene glasačke listiće predsjednik odlaže u bijelu vreću (FBiH), odnosno žutu vreću (RS-a), na način koji je propisan shemom pakiranja izbornoga materijala za redovno biračko mesto. Predsjednik biračkog odbora nakon toga prebroji sve glasačke listiće koji se nalaze u skupini pokraj stikera na kojem je napisano OSTALI. Taj broj upisuje u Obrazac za zbirne rezultate ZR (većinski glas), u rubriku nevažeći ostali glasački listići. Nevažeće ostale glasačke listiće predsjednik odlaže u odgovarajuću vreću kako je već prethodno opisano za neoznačene glasačke listiće. Na Obrascu za zbirne rezultate ZR (većinski glas), u rubriku ukupan broj nevažećih glasačkih listića, predsjednik upisuje zbroj nevažećih neoznačenih i nevažećih ostalih glasačkih listića. Članovi biračkog odbora nakon toga pristupaju brojenju glasačkih listića za svakoga kandidata.

3.3. Brojenje glasačkih listića za načelnika općine

- Glasački listići za načelnika općine broje se u parovima, po dva člana biračkog odbora. Ovisno o tome od koliko se članova birački odbor sastoji, formira se onoliko parova koliko je to moguće. Ukoliko ima više takvih parova, jedan par broji glasačke listiće za jednog kandidata, drugi par broji glasačke listiće za drugog kandidata itd. Broji se tako da jedan član tima uzme i izbroji 25 glasačkih listića te ih doda drugom članu koji ponovnim brojenjem provjeri sadrži li taj snop 25 glasačkih listića, potom saviju glasačke listiće u rolnu na koju stavljaju gumicu i ostave je pored stikera s imenom tog kandidata za kojeg se broje glasački listići. Prvi član ponovno izbroji 25 glasačkih listića, a drugi član provjerava je li izbrojeno točno 25 glasačkih listića i ponovno ih savija u rolnu na koju stavlja gumicu. Određeni par broji glasačke listiće odabranoga kandidata dok se ne prebroje svi glasački listići koji se nalaze pored stikera s imenom tog kandidata. Posljednji snop može imati 25 glasačkih listića, ali obično nema. Na posljednjem snopu će se nalaziti stiker sa ispisanim imenom onoga kandidata za kojeg se listići broje i brojem glasačkih listića koji se nalazi u posljednjem snopu. Posljednji snop glasačkog listića također se savija u rolnu i na njega se stavlja gumica koja će pričvršćivati i stiker s imenom kandidata i brojem glasačkih listića u snopu.
- Kada prebroje glasačke listiće za određenog kandidata, par istom metodom nastavlja brojati glasačke listiće za drugog kandidata. Brojenje se nastavlja dok se ne prebroje svi glasački listići za načelnika općine koji se nalaze na radnoj površini i za sve kandidate.

- Kada se okonča brojenje, pokraj odgovarajućih stikera s imenima kandidata nalaze se rolne s po 25 glasačkih listića i s jednom rolnom na kojoj je stiker s imenom tog kandidata i brojem glasačkih listića koji se nalazi u toj rolni.

3.4. Popunjavanje Obrasca za zbirne rezultate ZR (većinski glas)

- Predsjednik potom za svakoga kandidata pojedinačno utvrđuje koliko je koji kandidat na tom biračkom mjestu dobio glasova. Za svakoga kandidata prebroji koliko ima rolni sa po 25 glasačkih listića, pomnoži ih s 25 i doda broj glasačkih listića iz rolne sa stikerom te dobije koliko je taj kandidat dobio glasova. (Primjer: ako se pored stikera s imenom jednog kandidata nalazi pet rolni i na rolni sa stikerom na kojem je upisano ime kandidata broj 7, tada je taj kandidat dobio $5 \times 25 + 7 = 132$ glasa).
- Broj koji se dobije za svakoga kandidata upisuje se pored imena kandidata na Obrascu za zbirne rezultate ZR (većinski glas). Ako pored stikera s imenom kandidata nema rolni s glasačkim listićima, onda predsjednik biračkog odbora pokraj imena kandidata upisuje 0. Na ovaj način predsjednik evidentira broj dobivenih glasova za svakoga kandidata.
- Kada se završi s upisivanjem glasova po kandidatima predsjednik na dnu Obrasca upiše zbroj glasova svih kandidata, a taj broj upiše i u redak „ukupan broj važećih glasova“ na lijevoj stranici Obrasca. Zbroj važećih i nevažećih glasačkih listića daje ukupan broj glasačkih listića koji treba biti istovjetan ukupnom broju glasačkih listića u glasačkoj kutiji.

3.5. Pakiranje glasačkih listića za načelnika općine

- Kada je okončano utvrđivanje glasova za kandidate, predsjednik izdvaja jedan pečat iz materijala koji je birački odbor zadužio i broj pečata upisuje na za to predviđeno mjesto na prvoj stranici Obrasca za zbirne rezultate ZR (većinski glas). Predsjednik i članovi biračkog odbora obvezno potpisuju Obrazac za zbirne rezultate na svim za to predviđenim mjestima. Nakon toga predsjednik uzima rolne s glasačkim listićima za jednog kandidata i sve ih uvezuje jednom gumicom te tako uvezane stavlja u bijelu vreću (FBiH), odnosno žutu vreću (RS-a) u kojoj se već nalaze predhodno uvezani nevažeći neoznačeni i nevažeći ostali glasački listići. Na ovaj način pakiraju se sve rolne s glasačkim listićima za sve kandidate koji se nalaze na radnoj površini.
- Kada je predsjednik okončao pakiranje rolni i ubacivanje u odgovarajuću vreću (bijelu ili žutu), iz Obrasca za zbirne rezultate ZR (većinski glas) odvaja plavu presliku i stavlja je u kuvertu na kojoj je ispisano "plava preslika" i ubacuje je u vreću zajedno s glasačkim listićima. Nakon toga pečatom, čiji je broj upisao u Obrazac, zatvara vreću sa prebrojanim glasačkim listićima za načelnika općine. Crvenu presliku Obrasca za zbirne rezultate ZR (većinski glas) predsjednik ostavlja za sebe, zelenu presliku stavlja u kuvertu za predsjednika lokalnog izbornog povjerenstva, a original stavlja u kuvertu za Središnje izorno povjerenstvo BiH.

- **Žutu presliku Obrasca za zbirne rezultate ZR (većinski glas) predsjednik lijepi na zid biračkog mjesta i svim nazočnim naglas čita sve rezultate po kandidatima na tom biračkom mjestu.**

**PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA ZBIRNE REZULTATE – ZR
ZA NAČELNIKA OPĆINE (VEĆINSKI GLAS)**

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (VEĆINSKI GLAS) / ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗР (ВЕЋИНСКИ ГЛАС) ZR / ЗР

NAZIV OPĆINE НАЗИВ ОПШТИНЕ	171051	ŠIFRA OPĆINE ШИФРА ОПШТИНЕ	ŠIFRA BIRAČKOG MJESTA ШИФРА БИРАЧКОГ МЈЕСТА
		131	131A001

ZBIR / ZBROJ GLASOVA ЗБИР ГЛАСОВА	Kandidat Кандидат	Politička stranka, koalicija ili nezavisni / neovisni kandidat Политичка странка, коалиција или независни кандидат	Broj važećih glasova Број важећих гласова
1) Ukupan broj potpisa na izvodu iz Centralnog biračkog spiska / Središnjeg biračkog popisa (red / redak 5 iz Obrascu za brojno stanje) Укупан број потписа на изводу из Централног бирачког списка (ред 5 из Обрасца за бројно стање)	Kandidat 1	Politička partija 1	0 0 4 1
205	Kandidat 2	Politička partija 2	0 0 0 5
2) Broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji Број гласачких листића у гласачкој кутији	Kandidat 3	Politička partija 3	0 0 1 8
205	Kandidat 4	Politička partija 4	0 0 0 2
3) Test tačnosti / točnosti red / redak 1 = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku Тест тачности ред 1 = ред 2; ако нису исти уписати разлику	Kandidat 5	Politička partija 5	0 0 7 7
0	Kandidat 6	Politička partija 6	0 0 5 8
A) Nevažeći neoznačeni glasački listići А) Неважећи неозначени гласачки листићи			
2			
B) Nevažeći ostali glasački listići Б) Неважећи остали гласачки листићи			
2			
C) Ukupan broj nevažećih glasačkih listića (red / redak A + red / redak B) Ц) Укупан број неважећих гласачких листића (ред А + ред Б)			
4			
D) Ukupan broj važećih glasova Д) Укупан број важећих гласова			
201			
E) Ukupan broj svih glasačkih listića (red / redak C + red / redak D) Е) Укупан број свих гласачких листића (ред Ц + ред Д)			
205			
F) Test tačnosti / točnosti: red / redak E = red / redak 2; ako nisu isti upisati razliku Ф) Тест тачности: ред Е = ред 2; ако нису исти уписати разлику			
0			
Serijski broj pečata za zaštitnu vreću sa glasačkim listićima za načelnika općine (BIJELA) Серијски број печата за заштитну врећу са гласачким листићима за начелника општине (БИЈЕЛА)			
BA 2 7 3 8 6 8			
		UKUPNO (= red / redak D) УКУПНО (= ред Д)	0 2 0 1

Polislojci se izjavljuju da ovi brojevi tačno / točno odražavaju aktivnosti brojača / brojenja na ovom biračkom mjestu.

Политсложји се изјављују да ови бројеви тачно / тачно одражавају активности бројача / бројења на овом бирачком мјесту.

IME I PREZIME (TISKANIM SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	POTPIS ПОТПИС	IME I PREZIME (TISKANIM SLOVIMA) ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ШТАМПАНИМ СЛОВИМА)	POTPIS ПОТПИС
PREDSEDNIK ПРЕДСЈЕДНИК NOSTAFA LAKOVIC		ЧЛАН 3 ЧЛАН 3	
ЧЛАН 1 ЧЛАН 1 VEDIK PETROVIC		ЧЛАН 4 ЧЛАН 4	
ЧЛАН 2 ЧЛАН 2 EDINA HODAREVIC		ЧЛАН 5 ЧЛАН 5	

4. BROJENJE GLASAČKIH LISTIĆA ZA SKUPŠTINU OPĆINE/OPĆINSKO VIJEĆE (OTVORENA LISTA)

4.1 Utvrđivanje ukupnog broja i razvrstavanje glasačkih listića za skupštinu općine/općinsko vijeće

- a) Predsjednik biračkog odbora uzima Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) i vadi glasačke listiće za razinu općinsko vijeće/skupština općine iz prozirne plastične vreće na radnu površinu kako bi se moglo pristupiti prebrojavanju, a zatim na prvoj stranici Obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista), u za to predviđeno mjesto, upisuje naziv općine i broj biračkog mjesta te broj potpisa na izvatku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa.
- b) Članovi biračkog odbora u parovima prebrojavaju glasačke listiće za razinu općinsko vijeće/skupština općine. Broji se na sljedeći način:
 - Jedan član tima uzme iz skupine i izbroji 25 glasačkih listića, iste doda drugom članu tima koji također izbroji i provjeri nalazi li se tu 25 glasačkih listića i ostavi ih na radnu površinu. Prvi član tima ponovno uzima i izbroji novih 25 glasačkih listića koje doda drugom članu tima koji provjerava nalazi li se tu 25 glasačkih listića i drugi snop glasačkih listića stavlja unakrsno na prvu skupinu glasačkih listića. Na ovaj način se broji dok se ne prebroje svi glasački listići za razinu općinsko vijeće/skupština općine koji su pronađeni u glasačkoj kutiji.
 - Nakon okončanog brojenja glasačkih listića na radnoj površini nalaze se snopovi glasačkih listića po 25, s time da posljednji snop može imati, ali obično nema 25 glasačkih listića. Ukoliko u posljednjem snopu nema 25 glasačkih listića, na njemu će se nalaziti žuti stiker na kojem je upisano koliko taj snop ima glasačkih listića. Predsjednik biračkog odbora potom prebroji sve snopove glasačkih listića koliko ih ima na radnoj površini i pomnoži ih s 25 i doda broj sa stikera koji označava koliko u posljednjem snopu ima glasačkih listića i dobije ukupan broj glasačkih listića koji su pronađeni u glasačkoj kutiji. (Primjer: ako ima 20 snopova po 25 glasačkih listića i na stikeru je upisan broj 12, to znači da u glasačkoj kutiji ima 512 glasačkih listića - $20 \times 25 + 12 = 512$).
 - Broj glasačkih listića koji se dobio ovim brojenjem predsjednik biračkog odbora upisuje u rubriku broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji u Obrascu za zbirne rezultate ZR (otvorena lista). Ukoliko je taj broj isti kao i broj potpisa na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, onda se u rubriku test točnosti upisuje 0. Ukoliko se taj broj razlikuje od broja potpisa, onda se u rubriku test točnosti upisuje utvrđena razlika. (Primjer: ako je prebrojeno 511 potpisa, tada se u rubriku test točnosti upisuje broj 1 jer je nađeno 512 glasačkih listića u glasačkoj kutiji).
 - Jedan član biračkog odbora potom uzima jedan glasački listić i po redu čita nazive političkih stranaka, koalicija (ukoliko ih ima), lista neovisnih kandidata (ukoliko ih ima), imena neovisnih kandidata i imena kandidata s posebne liste za nacionalne manjine (ukoliko na glasačkom listiću ima posebna lista za nacionalne manjine), koji se nalaze na glasačkom listiću. Drugi član biračkog odbora na stikerima upisuje nazive političkih subjekata (kao i kandidate s liste za nacionalne manjine ukoliko na glasačkom listiću ima posebna lista za nacionalne manjine), onim redom kojim prvi član biračkog odbora čita, svakog političkog subjekta zasebno. Stikeri s nazivima političkih subjekata (kao i kandidatima s liste za nacionalne manjine ukoliko je ima) lijepe se na radnu površinu dovoljno odvojeni jedni od drugih kako se glasački listići, kada se budu razvrstavali po političkim subjektima (kandidatima s liste za nacionalne manjine ukoliko je ima), ne bi miješali.
 - Kada se ova aktivnost okonča, na radnoj površini nalazit će se zalijepljeni stikeri sa ispisanim nazivima političkih subjekata i glasački listići koji su razvrstani u snopove po 25

listića, unakrsno poredani. Svi članovi biračkog odbora uzimaju po jedan snop glasačkih listića i za svaki glasački listić utvrđuju za koga je birač dao glas. Glasajući listić s imenom političkog subjekta za koga je birač dao glas stavlja se pored stikera s nazivom tog političkog subjekta.

4.2 Nevažeći neoznačeni i nevažeći ostali glasački listići

- Glasajući listići za koje član biračkog odbora smatra da su nevažeći svrstavaju se u jednu skupinu i ostavljaju pored predsjednika biračkog odbora. Kada je razvrstavanje glasačkih listića okončano, predsjednik biračkog odbora zajedno sa ostalim članovima biračkog odbora utvrđuje valjanost svih odvojenih glasačkih listića. Predsjednik na dva odvojena stikera ispisuje NEOZNAČENI i OSTALI. Predsjednik potom jedan po jedan pregleda glasačke listiće i provjerava zašto je glasački listić svrstan u nevažeće te zajedno s članovima utvrđuje valjanost glasačkog listića. Glasčke listiće na kojima nema oznake za kojeg je političkog subjekta birač glasovao stavlja pokraj stikera na kojem je napisano NEOZNAČENI. Svi drugi nevažeći glasački listići stavljaju se pokraj stikera na kojem je napisano OSTALI. Ukoliko predsjednik i članovi biračkog odbora utvrde da je neki glasački listić iz ove skupine važeći, on se stavlja pokraj stikera s nazivom odgovarajućeg političkog subjekta.
- Predsjednik biračkog odbora potom prebroji sve glasačke listiće koji se nalaze u skupini pokraj stikera na kojem je napisano NEOZNAČENI. Taj broj upisuje u Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista), u rubriku nevažeći neoznačeni glasački listići. Nevažeće neoznačene glasačke listiće predsjednik odlaže u plavu vreću na način koji je propisan shemom pakiranja izbornoga materijala za redovno biračko mesto. Predsjednik biračkog odbora nakon toga prebroji sve glasačke listiće koji se nalaze u skupini pokraj stikera na kojem je napisano OSTALI. Taj broj upisuje u Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista), u rubriku nevažeći ostali glasački listići. Nevažeće ostale glasačke listiće predsjednik odlaže u plavu vreću kako je već prethodno navedeno za neoznačene glasačke listiće. Na Obrascu za zbirne rezultate ZR (otvorena lista), u rubriku ukupan broj nevažećih glasačkih listića, predsjednik upisuje zbroj nevažećih neoznačenih i nevažećih ostalih glasačkih listića. Članovi biračkog odbora nakon toga pristupaju brojenju glasačkih listića za svakog političkog subjekta.

4.3 Prvo brojenje glasova (po političkim subjektima)

Politički subjekt je dobio glas ako je označen kvadratić ispred naziva političkog subjekta, označen kvadratić ispred naziva političkog subjekta i imena jednog ili više kandidata u okviru liste tog političkog subjekta ili ako je označen kvadratić samo ispred imena jednog ili više kandidata u okviru liste tog političkog subjekta, te se zbrajanjem svih ovako označenih glasačkih listića dobiva ukupan broj glasova za određenog političkog subjekta.

- Prvo brojenje glasačkih listića za razinu općinskog vijeća/skupštinu općine obavlja se u parovima, po dva člana biračkog odbora. Ovisno o tome od koliko članova se birački odbor sastoji, formira se onoliko parova koliko je to moguće. Ukoliko ima više ovakvih parova, jedan par broji glasačke listiće za jednog političkog subjekta, drugi par broji glasačke listiće za drugog političkog subjekta itd. Broji se tako da jedan član tima uzme i izbroji 25 glasačkih listića te ih doda drugom članu koji ponovnim brojenjem provjeri sadrži li taj snop 25 glasačkih listića. Potom saviju glasačke listiće u rolnu na koju stavljaju gumicu i ostave je pokraj stikera s nazivom političkog subjekta za kojeg se broje glasački listići. Prvi član

ponovno izbroji 25 glasačkih listića, a drugi član provjerava je li izbrojano točno 25 glasačkih listića i ponovno ih savija u rolnu na koju stavlja gumicu. Određeni par broji glasačke listiće odabranog političkog subjekta dok se ne prebroje svi glasački listići koji se nalaze pokraj stikera s nazivom tog političkog subjekta. Posljednji snop može imati 25 glasačkih listića, ali obično nema. Na posljednjem snopu nalazit će se stiker sa ispisanim nazivom političkog subjekta za kojeg se listići broje i brojem glasačkih listića koji se nalazi u posljednjem snopu. Posljednji snop glasačkog listića također se savija u rolnu i na njega se stavlja gumica koja će pričvršćivati i stiker s nazivom političkog subjekta i brojem glasačkih listića u snopu.

- Kada prebroje glasačke listiće za određenog političkog subjekta, par istom metodom nastavlja brojiti glasačke listiće za drugog političkog subjekta. Brojenje se nastavlja dok se ne prebroje svi glasački listići za skupštinu općine, odnosno općinsko vijeće, koji se nalaze na radnoj površini i za sve političke subjekte.
- Kada se okonča brojenje, pokraj odgovarajućih stikera s nazivima političkih subjekata nalaze se rolne sa po 25 glasačkih listića i s jednom rolnom na kojoj je stiker s nazivom tog političkog subjekta i brojem glasačkih listića koji se nalazi u toj rolni.

4.4 Upisivanje broja glasova u Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista)

- Predsjednik potom za svaki politički subjekt pojedinačno utvrđuje koliko je koji politički subjekt na tom biračkom mjestu dobio glasova. Za svakog političkog subjekta prebroji koliko ima snopova od po 25 glasačkih listića, pomnoži ih s 25 i doda broj glasačkih listića iz rolne sa stikerom i dobije koliko je taj politički subjekt dobio glasova. (Primjer: ako se pokraj stikera s nazivom određenog političkog subjekta nalazi pet rolni i na rolni sa stikerom na kojem je upisan naziv političkog subjekta broj 7, onda je taj politički subjekt dobio 132 glasa- $5 \times 25 + 7 = 132$.)
- Broj koji se dobije za svakog političkog subjekta upisuje se pored naziva političkog subjekta na drugoj stranici Obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista). Ukoliko pokraj stikera s nazivom političkog subjekta nema rolni s glasačkim listićima, onda predsjednik biračkog odbora pokraj naziva političkog subjekta upisuje 0. Na ovaj način predsjednik evidentira broj dobivenih glasova za svakog političkog subjekta.
- Ukoliko se na glasačkom listiću nalaze kandidati na posebnoj listi za nacionalne manjine, predsjednik biračkog odbora utvrđeni broj njihovih glasova upisuje na trećoj stranici Obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista).
- Kada je završio s upisivanjem glasova po političkim subjektima na drugoj stranici i po kandidatima s posebne liste za nacionalne manjine na trećoj, predsjednik na dnu Obrasca zbraja glasove svih političkih subjekata (druga stranica) i kandidata s posebne liste za nacionalne manjine (treća stranica) i potom zbroj s druge i treće stranice upiše u redak ukupan broj važećih glasova na prvoj stranici Obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista).
- Ukupan broj važećih i nevažećih glasačkih listića daje ukupan broj glasačkih listića koji treba da je istovjetan ukupnom broju glasačkih listića u glasačkoj kutiji.

4.5 Pakiranje glasačkih listića neovisnih kandidata i neovisnih kandidata s posebne liste za nacionalne manjine

- Kada se okončalo s utvrđivanjem glasova za političke subjekte i kandidate s posebne liste za nacionalne manjine, predsjednik uzima jedan pečat iz materijala koji je birački odbor zadužio i broj pečata upisuje na za to predviđeno mjesto na prvoj stranici Obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista). Nakon toga rolne s glasačkim listićima za neovisne kandidate i kandidate s posebne liste za nacionalne manjine (ako ih ima) stavlja u plavu vreću, gdje se već nalaze nevažeći glasački listići.

4.6 Drugo brojenje glasova (po kandidatima u okviru otvorene liste)

Nakon završenog prvog brojenja glasova po političkim subjektima pristupa se drugom brojenju glasova po kandidatima u okviru otvorene liste političkog subjekta, uz pomoć pomoćnog obrasca za brojenje. Broji se na sljedeći način:

- Birački odbor se dijeli u timove od po četiri člana. Jedan član tima zadužen je da čita oznake birača na glasačkom listiću za kandidate, drugi član tima je zadužen da kontrolira čitanje prvog člana, a ostala dva člana tima su zadužena za evidenciju u pomoćni obrazac onoga što čita prvi član. Tim prvo broji glasačke listiće po glasovima za kandidate za jednog političkog subjekta. Čitač uzme jednu rolnu od 25 glasačkih listića određenog političkog subjekta, razmoti je i polako čita brojeve ispred kandidata za koje su birači stavili oznaku u kvadratiću ispred imena tih kandidata. Ukoliko je birač na glasačkom listiću označio samo kvadratić ispred naziva političkog subjekta, čitač ne čita ništa. Dva člana tima, svaki zasebno, uzimaju pomoćni obrazac i u njega na vrhu prve kolone u označenu rubriku prvo upisuju naziv političkog subjekta za kojeg se broje glasovi po kandidatima. Nadalje, kako član čitač čita u retku pored broja koji je pročitao stavlja jednu uspravnu crticu. Član čitač čita brojeve sa svih 25 glasačkih listića iz rolne po glasovima za kandidate, a članovi tima to evidentiraju u pomoćni obrazac. Jedna kolona pomoćnog obrasca predviđena je za jednu rolnu od 25 glasačkih listića. Prilikom evidentiranja članovi tima za svaki peti glas za kandidata stavljaju jednu kosu liniju preko 4 predhodne uspravne.
- Kada je čitač završio čitanje glasova po kandidatima jednog političkog subjekta jedne rolne, članovi tima koji su evidentirali glasove zbrajaju za svaki broj na pomoćnom obrascu koliko imaju upisanih crtica i upisuju taj broj s desne strane u koloni za taj broj u za to određenu rubriku. Kada su zbrojili sve retke po brojevima, razmjenjuju pomoćne obrasce i jedan član tima koji je evidentirao glasove u pomoćni obrazac čita redom od rednog broja 1 do posljednjeg rednog broja u pomoćnom obrascu iz kolone ukupno zbrojene glasove. Drugi član tima provjerava na svom pomoćnom obrascu podudaraju li se zbrojeni podatci. Ukoliko se u nekom retku sabrani podatci razlikuju, član tima koji kontrolira na svom obrascu pokraj tog zbira upiše jednu zvjezdicu i nastavi dalje pratiti šta drugi član čita.
- Kada se završi kontrola oba člana prepisu u novu kolonu sve istovjetne rezultate, kolonu ispred prekriže, a čitač ponovno uzima onu istu rolnu i samo čita brojeve na glasačkim listićima za kandidata pod rednim brojem pod kojim se nisu poklopili rezultati kod članova koji evidentiraju rezultate čitanja. Ponovno istom metodom zbroje glasove za tog kandidata i kada se rezultati kod oba člana tima poklope, otvaraju novu kolonu s nazivom istog političkog subjekta. Čitač iščitane glasačke listiće ponovno veže u rolnu i stavlja pokraj stikera s imenom tog političkog subjekta, ali tako da se ne miješa s neiščitanim rolnama. Nakon toga uzima novu rolnu, odmota je i čita istom metodom redne brojeve ispred kojih su birači stavili oznaku, a članovi tima s pomoćnim obrascem evidentiraju uspravnim crticama sa svakom petom kosom preko četiri uspravne brojeve koje čuju od čitača. Ponovno istom metodom sabiraju sve crtice i upisuju dobiveni broj s desne strane svakog retka i uspoređuju rezultate. Kada ispune sve kolone na jednoj stranici, članovi tima koji evidentiraju u pomoćnim obrascima u krajnjoj desnoj koloni zbrajaju sve zbrojeve iz svih kolona za svaki redni broj. Ukoliko je ostalo još rolni za čitanje, članovi tima koji evidentiraju čitanje prelaze na novu stranicu i otvaraju nove kolone za evidentiranje i tako dok se sve rolne glasačkih listića ne iščitaju i ne evidentiraju glasovi po kandidatima.
- Kada je prethodno završeno, članovi koji evidentiraju rezultate u pomoćnom obrascu presavijaju predhodnu stranicu i kolonu ukupno s predhodne stranice zbrajaju sa svim zbrojevima iz kolona na idućoj stranici te upisuju u krajnju kolonu „ukupno“ na toj stranici. Kada je ovo okončano, predsjednik uzima Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena

lista), nalazi listu s kandidatima iz političkog subjekta kojem su se brojili glasovi po kandidatima i jedan član tima koji je evidentirao rezultate čitanja iz svog pomoćnog obrasca čita za svaki redni broj zbroj glasova iz krajnje kolone „ukupno“.

- Predsjednik upisuje rezultate u predviđena polja pokraj imena svakog kandidata onako kako mu član tima čita po rednim brojevima. Kandidatu koji nije dobio glasove na tom biračkom mjestu član tima čita „nula“ pod njegovim rednim brojem, a predsjednik upisuje 0 u predviđeno polje. Kada je predsjednik evidentirao glasove po kandidatima za jedan politički subjekt, članovi tima istom metodom broje glasačke listiće po kandidatima za drugi politički subjekt dok se ne prebroje svi glasački listići i predsjednik ne upiše dobivene rezultate u Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) za kandidate tog političkog subjekta. Tom se metodom broji dok se ne prebroje svi glasački listići za sve političke subjekte.
- Kada je završeno brojenje svih glasačkih listića, predsjednik i svi članovi biračkog odbora potpisuju se u Obrazac za zbirne rezultate ZR (otvorena lista).

Nijedan kandidat u okviru otvorene liste ne može dobiti više glasova nego što je dobio politički subjekt, odnosno može dobiti najviše onoliko glasova koliko je dobio politički subjekt na čijoj se listi nalazi.

4.7 Pakiranje glasačkih listića za skupštinu općine/općinsko vijeće i ostalog izbornog materijala

- a) Predsjednik tada za svakog političkog subjekta veže sve glasačke listiće u jednu rolnu i ubacuje ih u plavu vreću u kojoj se već nalaze svi nevažeći glasački listići i listići za neovisne kandidate i kandidate s posebne liste za nacionalne manjine (ukoliko je ima). Plavu presliku Obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) stavlja u kuvertu i ubacuje je u vreću koju pečati već određenim pečatom čiji je broj upisao na Obrazac. Zelenu presliku Obrasca za zbirne rezultate ZR i Obrasca za brojno stanje ubacuje u kuvertu za predsjednika lokalnog izbornog povjerenstva, crvenu presliku Obrasca za zbirne rezultate ZR i Obrasca za brojno stanja ostavlja predsjednik za sebe, original Obrasca za zbirne rezultate ZR i Obrasca za brojno stanja stavlja u kuvertu za Središnje izborno povjerenstvo BiH.
- b) Izvadak iz Konačnog biračkog popisa, Zapisnik o radu biračkog odbora (original) i pomoćni obrazac za brojenje pakira se u prozirnu vreću i pečati. Tim je brojanje glasačkih listića i pakiranje izbornog materijala završeno.

- **Žutu presliku Obrasca za zbirne rezultate ZR (otvorena lista) predsjednik kači na zid biračkog mjesta i svim nazočnim naglas čita sve rezultate po političkim subjektima i kandidatima političkih subjekata na tom biračkom mjestu.**

Nakon utvrđivanja rezultata glasovanja i pakiranja izbornog materijala na način kako je to propisano, birački odbor odmah, a najkasnije 12 sati nakon zatvaranja biračkog mjesta, sav izborni materijal dostavlja lokalnom izbornom povjerenstvu. Predsjednik biračkog odbora zadržava primjerak izvješća o rezultatima glasovanja.

**PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA ZBIRNE REZULTATE – ZR
REZULTATI GLASOVANJA PO POLITIČKIM SUBJEKTIMA**

ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ / ZBROJNE REZULTATE ZR (OTVORENA LISTA) / ОБРАЗАЦ ЗА ЗБИРНЕ РЕЗУЛТАТЕ ЗР (ОТВОРЕНА ЛИСТА)			ЗР / ЗР
НАЗИВ ОПШТИНЕ НАЗИВ ОПШТИНЕ	161054	ШИФРА ОПШТИНЕ ШИФРА ОПШТИНЕ	131A001

РБ.	Политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат	Број важећих гласова
1	Политичка партија 1	0097
2	Политичка партија 2	0044
3	Политичка партија 3	0056
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		

РБ.	Политичка странка, коалиција, листа независних кандидата или независни кандидат	Број важећих гласова
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		

УКУПНО (= ред / редак Д1)
УКУПНО (= ред Д1)

0194

Попуните из ове таблице да би се изражавао број гласова који су издати за сваку политичку странку, коалицију или независног кандидата. Сваки гласач може издати само један глас. Сваки гласач мора издати глас за једну политичку странку, коалицију или независног кандидата. Сваки гласач мора издати глас за једну политичку странку, коалицију или независног кандидата. Сваки гласач мора издати глас за једну политичку странку, коалицију или независног кандидата.

ПРЕДСЕДНИК	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (УКАЗАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС	ЧЛАН 2	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (УКАЗАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС	ЧЛАН 4	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (УКАЗАНИМ СЛОВИМА)	ПОТПИС
ЧЛАН 1	ВЕЛИКО ПЕТРОВИЋ	Петровић	ЧЛАН 3	ТАТЈАНА ПЕТРОВИЋ	Петровић	ЧЛАН 5	МАРИЈА ПЕТРОВИЋ	Петровић

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (OTVORENA LISTA) / OPA3AI 3A ZBIHHE PE3YBTATE 3P (OTBOPEHA ЛИСТА)

Zr / 3P

NAZIV OPĆINE IMENJE OBITELJI

17102A

ŠIFRA OPĆINE	ŠIFRA BIRAČKOG MEST
ŠIFRA OPŠTINE	ŠIFRA BIRAČKOG MEST

131A	131A001
------	---------

РБ. РБ.	Кандидат - Предлагач Кандидат - Представител	Број узетих гласова Број узетих гласова				
1	Кандидат 1	0	0	0	0	0
2	Кандидат 2	0	0	0	0	0
3	Кандидат 3	0	0	0	0	0
4	Кандидат 4	0	0	0	0	0
5	Кандидат 5	0	0	0	0	0
6	Кандидат 6	0	0	0	0	0
7	Кандидат 7	0	0	0	0	0
8	Кандидат 8	0	0	0	0	0
9		0	0	0	0	0
10						
11						
12						
13						
14						
15						
16						
17						
УКУПНО (= ред / редак Д2) УКУПНО (= ред Д2)		0	0	0	0	0

PREDSIEDNÍK INTERCEJNÍK	IME I (PREDAJNE (TISKANINA SLOVAKA) IME II (PREDAJNE (TISKANINA SLOVAKA))	POTIS POTISIC	CLAN 1 CLAN 2 CLAN 3	CLAN 4 CLAN 5	CLAN 6 CLAN 7	CLAN 8 CLAN 9	CLAN 10 CLAN 11
CLAN 1	CLAN 2	CLAN 3	CLAN 4	CLAN 5	CLAN 6	CLAN 7	CLAN 8
CLAN 9	CLAN 10	CLAN 11	CLAN 12	CLAN 13	CLAN 14	CLAN 15	CLAN 16
CLAN 17	CLAN 18	CLAN 19	CLAN 20	CLAN 21	CLAN 22	CLAN 23	CLAN 24
CLAN 25	CLAN 26	CLAN 27	CLAN 28	CLAN 29	CLAN 30	CLAN 31	CLAN 32
CLAN 33	CLAN 34	CLAN 35	CLAN 36	CLAN 37	CLAN 38	CLAN 39	CLAN 40
CLAN 41	CLAN 42	CLAN 43	CLAN 44	CLAN 45	CLAN 46	CLAN 47	CLAN 48
CLAN 49	CLAN 50	CLAN 51	CLAN 52	CLAN 53	CLAN 54	CLAN 55	CLAN 56
CLAN 57	CLAN 58	CLAN 59	CLAN 60	CLAN 61	CLAN 62	CLAN 63	CLAN 64
CLAN 65	CLAN 66	CLAN 67	CLAN 68	CLAN 69	CLAN 70	CLAN 71	CLAN 72
CLAN 73	CLAN 74	CLAN 75	CLAN 76	CLAN 77	CLAN 78	CLAN 79	CLAN 80
CLAN 81	CLAN 82	CLAN 83	CLAN 84	CLAN 85	CLAN 86	CLAN 87	CLAN 88
CLAN 89	CLAN 90	CLAN 91	CLAN 92	CLAN 93	CLAN 94	CLAN 95	CLAN 96
CLAN 97	CLAN 98	CLAN 99	CLAN 100	CLAN 101	CLAN 102	CLAN 103	CLAN 104
CLAN 105	CLAN 106	CLAN 107	CLAN 108	CLAN 109	CLAN 110	CLAN 111	CLAN 112
CLAN 113	CLAN 114	CLAN 115	CLAN 116	CLAN 117	CLAN 118	CLAN 119	CLAN 120
CLAN 121	CLAN 122	CLAN 123	CLAN 124	CLAN 125	CLAN 126	CLAN 127	CLAN 128
CLAN 129	CLAN 130	CLAN 131	CLAN 132	CLAN 133	CLAN 134	CLAN 135	CLAN 136
CLAN 137	CLAN 138	CLAN 139	CLAN 140	CLAN 141	CLAN 142	CLAN 143	CLAN 144
CLAN 145	CLAN 146	CLAN 147	CLAN 148	CLAN 149	CLAN 150	CLAN 151	CLAN 152
CLAN 153	CLAN 154	CLAN 155	CLAN 156	CLAN 157	CLAN 158	CLAN 159	CLAN 160
CLAN 161	CLAN 162	CLAN 163	CLAN 164	CLAN 165	CLAN 166	CLAN 167	CLAN 168
CLAN 169	CLAN 170	CLAN 171	CLAN 172	CLAN 173	CLAN 174	CLAN 175	CLAN 176
CLAN 177	CLAN 178	CLAN 179	CLAN 180	CLAN 181	CLAN 182	CLAN 183	CLAN 184
CLAN 185	CLAN 186	CLAN 187	CLAN 188	CLAN 189	CLAN 190	CLAN 191	CLAN 192
CLAN 193	CLAN 194	CLAN 195	CLAN 196	CLAN 197	CLAN 198	CLAN 199	CLAN 200
CLAN 201	CLAN 202	CLAN 203	CLAN 204	CLAN 205	CLAN 206	CLAN 207	CLAN 208
CLAN 209	CLAN 210	CLAN 211	CLAN 212	CLAN 213	CLAN 214	CLAN 215	CLAN 216
CLAN 217	CLAN 218	CLAN 219	CLAN 220	CLAN 221	CLAN 222	CLAN 223	CLAN 224
CLAN 225	CLAN 226	CLAN 227	CLAN 228	CLAN 229	CLAN 230	CLAN 231	CLAN 232
CLAN 233	CLAN 234	CLAN 235	CLAN 236	CLAN 237	CLAN 238	CLAN 239	CLAN 240
CLAN 241	CLAN 242	CLAN 243	CLAN 244	CLAN 245	CLAN 246	CLAN 247	CLAN 248
CLAN 249	CLAN 250	CLAN 251	CLAN 252	CLAN 253	CLAN 254	CLAN 255	CLAN 256
CLAN 257	CLAN 258	CLAN 259	CLAN 260	CLAN 261	CLAN 262	CLAN 263	CLAN 264
CLAN 265	CLAN 266	CLAN 267	CLAN 268	CLAN 269	CLAN 270	CLAN 271	CLAN 272
CLAN 273	CLAN 274	CLAN 275	CLAN 276	CLAN 277	CLAN 278	CLAN 279	CLAN 280
CLAN 281	CLAN 282	CLAN 283	CLAN 284	CLAN 285	CLAN 286	CLAN 287	CLAN 288
CLAN 289	CLAN 290	CLAN 291	CLAN 292	CLAN 293	CLAN 294	CLAN 295	CLAN 296
CLAN 297	CLAN 298	CLAN 299	CLAN 300	CLAN 301	CLAN 302	CLAN 303	CLAN 304
CLAN 305	CLAN 306	CLAN 307	CLAN 308	CLAN 309	CLAN 310	CLAN 311	CLAN 312
CLAN 313	CLAN 314	CLAN 315	CLAN 316	CLAN 317	CLAN 318	CLAN 319	CLAN 320
CLAN 321	CLAN 322	CLAN 323	CLAN 324	CLAN 325	CLAN 326	CLAN 327	CLAN 328
CLAN 329	CLAN 330	CLAN 331	CLAN 332	CLAN 333	CLAN 334	CLAN 335	CLAN 336
CLAN 337	CLAN 338	CLAN 339	CLAN 340	CLAN 341	CLAN 342	CLAN 343	CLAN 3

Припадници се изјављују да није могуће намерно одлучити о одликовању бродојача. Бродојачи по свом хришћанском вјеровању.

**PRIMJER KAKO SE KORISTI POMOĆNI OBRAZAC ZA BROJENJE GLASOVA PO
KANDIDATIMA U OKVIRU OTVORENE LISTE POLITIČKOG SUBJEKTA**

Pomoćni obrazac za brojenje

1

Broj kandidata	Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata		Broj kandidata	Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata		Broj kandidata	Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata		Broj kandidata	Politička stranka, koalicija ili lista neovisnih kandidata		Broj kandidata	UKUPNO
	Glasovi	Zbir		Glasovi	Zbir		Glasovi	Zbir		Glasovi	Zbir		
1	III	8	1	II	7	1	II	2	1			1	17
2	III III III III	20	2	III III	10	2	III III II	12	2			2	42
3		0	3	I	1	3		0	3			3	1
4	II	2	4	III	3	4		0	4			4	5
5	III I	6	5	I	1	5	III	5	5			5	12
6		0	6		0	6		0	6			6	0
7		0	7		0	7		0	7			7	0
8		0	8		0	8		0	8			8	0
9	III III III	14	9		0	9		0	9			9	14
10	III III III III III	25	10	II	2	10		0	10			10	27
11	I	1	11		0	11		0	11		0	11	1
12		0	12		0	12		0	12			12	0
13	III I	6	13		0	13		0	13			13	6
14	III	4	14		0	14	III	5	14			14	9
15		0	15		0	15		0	15			15	0
16	III III III III III	25	16	III II	7	16	III III III III III	25	16			16	57
17	III III	10	17	III II	7	17		0	17			17	17
18		0	18		0	18		0	18			18	0
19	III III III III	20	19	II	2	19	III III III III	20	19			19	42
20		0	20		0	20		0	20			20	0
21		0	21		0	21		0	21			21	0
22		0	22		0	22		0	22			22	0
23		0	23		0	23		0	23			23	0
24		0	24		0	24		0	24			24	0
25		0	25		0	25		0	25			25	0
26			26			26			26			26	
27			27			27			27			27	
28			28			28			28			28	
29			29			29			29			29	
30			30			30			30			30	
31			31			31			31			31	
32			32			32			32			32	
33			33			33			33			33	
34			34			34			34			34	
35			35			35			35			35	
36			36			36			36			36	
37			37			37			37			37	
38			38			38			38			38	
39			39			39			39			39	

↑
PRESAVITI OVDJE

**PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA ZBIRNE REZULTATE – ZR
REZULTATI GLASOVANJA PO KANDIDATIMA U OKVIRU OTVORENE LISTE POLITIČKOG SUBJEKTA**

OBRAZAC ZA ZBIRNE / ZBROJNE REZULTATE ZR (OTVORENA LISTA) / OBRAZAC ZA ZBIRNE REZULTATE ZP (OTVORENA LISTA)

ZR / 3P

NAZIV OPĆINE
НАЗИБ ОПШТИНЕ

16.10.24

ŠIFRA OPĆINE
ШИФРА ОПШТИНЕ

131A

ŠIFRA BIRAČKOG MJESTA
ШИФРА БИРАЧКОГ МЈЕСТА

131A001

Glasovi za / Glasova za:

0 0 9 7

Politička partija 2

RR. РР.	Kandidat Кандидат	Broj važećih glasova Број важећих гласова
1	Kandidat 1	0 0 2 5
2	Kandidat 2	0 0 0 4
3	Kandidat 3	0 0 0 0
4	Kandidat 4	0 0 0 0
5	Kandidat 5	0 0 0 8
6	Kandidat 6	0 0 0 1
7	Kandidat 7	0 0 1 0
8	Kandidat 8	0 0 0 0
9	Kandidat 9	0 0 2 4
10	Kandidat 10	0 0 0 1
11	Kandidat 11	0 0 0 0
12	Kandidat 12	0 0 4 2
13	Kandidat 13	0 0 0 0
14	Kandidat 14	0 0 0 1
15	Kandidat 15	0 0 7 2
16	Kandidat 16	0 0 0 0
17	Kandidat 17	0 0 0 1
18	Kandidat 18	0 0 6 7
19	Kandidat 19	0 0 0 0

Glasovi za / Glasova za:

0 0 5 3

Politička partija 2

RR. РР.	Kandidat Кандидат	Broj važećih glasova Број важећих гласова
1	Kandidat 20	0 0 5 3
2	Kandidat 21	0 0 0 2
3	Kandidat 22	0 0 0 7
4	Kandidat 23	0 0 0 9
5	Kandidat 24	0 0 7 0
6	Kandidat 25	0 0 0 0
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

Glasovi za / Glasova za:

0 0 4 4

Politička partija 3

RR. РР.	Kandidat Кандидат	Broj važećih glasova Број важећих гласова
1	Kandidat 1	0 0 0 5
2	Kandidat 2	0 0 0 0
3	Kandidat 3	0 0 0 0
4	Kandidat 4	0 0 0 0
5	Kandidat 5	0 0 0 0
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

Glasovi za / Glasova za:

0 0 5 6

RR. РР.	Kandidat Кандидат	Broj važećih glasova Број важећих гласова
1	Kandidat 1	0 0 0 7
2	Kandidat 2	0 0 0 5
3	Kandidat 3	0 0 0 7
4	Kandidat 4	0 0 0 9
5	Kandidat 5	0 0 0 0
6	Kandidat 6	0 0 0 1
7	Kandidat 7	0 0 0 0
8	Kandidat 8	0 0 0 0
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		

Popunjavati se strogo prema datim uputama i pravilima biranja.
Попуњавати се строго по датим упутствима и правилима бирања.

IME I PREZIME (TISKANIM SLOVIMA)
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИСКАНИМ СЛОВИМА)

POTIS
ПОТІС

IME I PREZIME (TISKANIM SLOVIMA)
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИСКАНИМ СЛОВИМА)

POTIS
ПОТІС

IME I PREZIME (TISKANIM SLOVIMA)
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИСКАНИМ СЛОВИМА)

POTIS
ПОТІС

IME I PREZIME (TISKANIM SLOVIMA)
ИМЕ И ПРЕЗИМЕ (ТИСКАНИМ СЛОВИМА)

POTIS
ПОТІС

DIO II.

NAČIN RADA BIRAČKOG ODBORA

NA BIRAČKIM MJESTIMA ZA GLASOVANJE U ODSUTNOSTI

I NA BIRAČKIM MJESTIMA OVLAŠTENIM ZA IZDAVANJE NEPOTVRĐENIH (KUVERTIRANIH) GLASAČKIH LISTIĆA

POGLAVLJE VI. BIRAČKA MJESTA ZA GLASOVANJE U ODSUTNOSTI

1.BIRAČKA MJESTA ZA GLASOVANJE U ODSUTNOSTI

1.1 Procedure glasovanja, brojenja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora

- a) Na biračkim mjestima za glasovanje u odsutnosti primjenjuje se procedura glasovanja utvrđena za redovna biračka mjesta. Biraču koji glasuje na biračkom mjestu za glasovanje u odsutnosti izdaju se kuverte koje sadrže glasačke listiće koji se izdaju u osnovnoj izbornoj jedinici za koju birač glasuje.

Birač koji glasuje u odsutnosti, ako ošteti glasački listić, vraća kuvertu s glasačkim listićima, a član biračkog odbora izdaje mu novu kuvertu s glasačkim listićima.

- b) Birački odbor prije otvaranja biračkog mjesta za glasovanje u odsutnosti obavlja iste radnje kao i birački odbor na redovnim biračkim mjestima, osim što se na tim biračkim mjestima ručno broje kuverte koje sadrže glasačke listiće po osnovnim izbornim jedinicama za koje birači glasuju. Dobvene brojeve prebrojanih kuverti predsjednik unosi u Obrazac za brojno stanje.
- c) Nakon zatvaranja biračkog mjesta za glasovanje u odsutnosti birački odbor obavlja sljedeće radnje:
- broji potpise na izvratku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa;
 - broji neiskorištene kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama;
 - broji kuverte s oštećenim glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama ukoliko ih ima;
 - upisuje dobivene brojeve u Obrazac za brojno stanje, a neiskorištene kuverte pakira u originalne kutije, oštećene kuverte s glasačkim listićima stavlja u kuvertu A3 s natpisom oštećeni glasački listići te ih pakira u sivu vreću;
 - otvara glasačku kutiju;
 - razvrstava kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama;
 - broji kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama i uvezuje ih gubicama;
 - predsjednik upisuje dobiveni broj kuverata za svaku osnovnu izbornu jedinicu u Obrazac za brojno stanje;
 - upakirane snopove kuverata po osnovnim izbornim jedinicama ubacuju u crvenu vreću;
 - upisuje na Obrazac za brojno stanje brojeve pečata sive vreće, crvene vreće i prozirne plastične vreće;
 - plavu presliku Obrasca za brojno stanje stavlja u crvenu vreću i zatvara je pečatom;
 - u prozirnu plastičnu vreću ubacuje original Zapisnika o radu biračkog odbora - ZARBO, izvadak iz konačnog Središnjeg biračkog popisa i original Obrasca za brojno stanje te je pečati predviđenim pečatom;
 - u zelenu kuvertu stavlja zelenu presliku Zapisnika o radu biračkog odbora - ZARBO i zelenu presliku Obrasca za brojno stanje koja je za predsjednika lokalnog izbornog povjerenstva;
 - crvenu presliku Obrasca za brojno stanje predsjednik zadržava za sebe.

1.2. Način popunjavanja Obrasca za brojno stanje

Predsjednik biračkog odbora upisuje u Obrazac za brojno stanja sljedeće podatke:

- NAZIV I ŠIFRU IZBORNE JEDINICE
- BROJ BIRAČKOG MJESTA
- SERIJSKI BROJ PLASTIČNIH PEČATA ZA GLASAČKE KUTIJE
- ŠIFRU OPĆINE/IZBORNE JEDINICE ZA KOJU SE GLASUJE
- PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA – DIO I.
 - broj birača koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za svaku izbornu jedinicu za koju se glasuje – redak 1.
 - Ne popunjava se – redak 2.
 - broj primljenih kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasuje. Članovi biračkog odbora ručno broje kuverte s glasačkim listićima – redak 3.
- TIJEKOM GLASOVANJA – DIO II.
 - ukoliko se ukaže potreba, predsjednik biračkog odbora može od izbornog povjerenstva zatražiti dodatni broj kuverata s glasačkim listićima za bilo koju izbornu jedinicu za koju se glasuje. Broj naknadno primljenih kuverata s glasačkim listićima i broj ukupno primljenih kuverata s glasačkim listićima upisuje se po izbornim jedinicama za koje se glasuje – redak 4. i 5.
 -
- NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA – DIO III.
 - broj potpisa glasača sa izvatka iz Središnjeg biračkog popisa za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 6.
 - ne popunjava se – redak 7.
 - broj oštećenih (upropaštenih) kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 8.
 - broj izdanih kuverata s glasačkim listićim za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 9.
 - broj preostalih neiskorištenih kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 10.
 - ukupan broj zaduženih kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo, odnosno zbroj redaka 9. i 10. – redak 11.
- NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE – DIO IV.
 - broj kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 12.
 -
- TEST TOČNOSTI – DIO V.
 - test točnosti kako je navedeno u Obrascu – redak 13.
 - test točnosti kako je navedeno u Obrascu – redak 14.
- Predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju Obrazac za brojno stanje.

49

POGLAVLJE VII. BIRAČKA MJESTA ZA GLASOVANJE NEPOTVRĐENIM GLASAČKIM LISTIĆIMA

1.BIRAČKA MJESTA ZA GLASOVANJE NEPOTVRĐENIM GLASAČKIM LISTIĆIMA

1.1 Procedure glasovanja, brojenja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora

- a) Po jedno biračko mjesto u svakoj osnovnoj izornoj jedinici ovlašteno je za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića. Lokalno izorno povjerenstvo je obvezno na ovom biračkom mjestu osigurati računalo iz Središta za birački popis. (Središnje izorno povjerenstvo BiH osigurava podatke iz baze Središnjeg biračkog popisa za BiH za provjeru podataka o biračima upisanim u Središnji birački popis).
- b) Osim birača koji su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa da glasuju poštom, nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima imaju pravo glasovati i birači čije se ime ne nalazi u zaključenom izvatku iz Središnjeg biračkog popisa, ali su upisani u Središnji birački popis. Svoje biračko pravo ovi birači ostvaruju u osnovnoj izornoj jedinici za koju su upisani u Središnjem biračkom popisu da glasaju poštom ili su upisani u Središnji birački popis po prijavljenom prebivalištu.

Birači koji promijene prebivalište iz jedne osnovne izborne jedinice u drugu osnovnu izbornu jedinicu u razdoblju od zaključenja konačnog Središnjeg biračkog popisa do dana izbora, biračko pravo ostvarit će u osnovnoj izornoj jedinici u kojoj su imali prijavljeno prebivalište prije dana zaključenja konačnog Središnjeg biračkog popisa.

- c) Ime birača koji ima pravo glasovati nepotvrđenim glasačkim listićem upisuje se na dopunski izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za birače koji glasuju nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima, koji sadrži sve podatke kao i izvadak iz konačnog Središnjeg biračkog popisa. Birač se potpisuje na dopunski izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i glasuje nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićem koji se pakira u posebnu sigurnosnu bijelu kuvertu.
- d) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića ispunjava na temelju identifikacijske isprave birača potrebne podatke na prednjoj stranici kuverte s nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima, na temelju kojih se može provjeriti biračko pravo.

Pod identifikacijskom ispravom, s ciljem dokazivanja identiteta, smatra se i obavijest (potvrda) koju je izdala od Agencije za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka na **Obrascu LK-OI-4**.

Birači koji su prvi put predali zahtjev za izdavanje osobne iskaznice nakon zaključenja konačnog Središnjeg biračkog popisa, a do dana održavanja izbora nisu dobili osobnu iskaznicu, mogu od Agencije za identifikacijske isprave, evidenciju i razmjenu podataka, lokacija nadležna za njihovu općinu, zahtijevati izdavanje navedene potvrde. Ti birači glasuju nepotvrđenim glasačkim listićem na biračkom mjestu koje je ovlašteno za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića.

Prilikom glasovanja tih birača član biračkog odbora zadužen za identifikaciju zadržava original obavijesti (potvrde) koje mu preda birač i prilaže je uz Zapisnik.

- e) Na prednju stranicu kuverte za nepotvrđene-kuvertirane glasačke listiće upisuju se sljedeći podatci:
- broj biračkog mjesta;
 - prezime i ime birača;
 - jedinstveni matični broj birača;
 - datum rođenja;
 - trenutačna adresa stanovanja;
 - podatci o nazivu i broju predložene identifikacijske isprave i naziv tijela koje je izdalo ovu ispravu.
- f) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića izdaje glasačke listiće i bijelu zaštitnu kuvertu biraču, upućuje birača da nakon glasovanja glasačke listiće zapakira u bijelu zaštitnu kuvertu, a identifikacijsku ispravu birača zadržava do trenutka kada birač, nakon što je glasovao, vrati nepotvrđene-kuvertirane glasačke listiće zapakirane u sigurnosnoj bijeloj kuverti.
- g) Član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića stavlja sigurnosnu bijelu kuvertu u kuvertu s podacima o biraču koji glasuje nepotvrđenim-kuvertiranim glasačkim listićima. Kuverta se pečati i birač je ubacuje u glasačku kutiju.
- h) Predsjednik biračkog odbora biračkog mjesta ovlaštenog za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića upisuje predviđene podatke u Obrazac za brojno stanje.
- i) Nakon zatvaranja biračkog mjesta ovlaštenog za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića predsjednik i članovi biračkog odbora obavljaju sljedeće radnje:
- broje potpise na dopunskom izvadku iz Središnjeg biračkog popisa;
 - broje neiskorištene kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama;
 - broje oštećene kuverte s glasačkim listićima ako ih ima;
 - upisuju dobivene brojeve u Obrazac za brojno stanje, a neiskorištene kuverte pakira u originalne kutije, kuverte s oštećenim glasačkim listićima stavlja u kuveretu A3 s natpisom oštećeni glasački listići te ih pakira u sivu vreću;
 - otvaraju glasačku kutiju;
 - broje kuverte s nepotvrđenim glasačkim listićima i uvezuju ih gumicom;
 - predsjednik upisuje dobiveni broj kuverata s nepotvrđenim glasačkim listićima u Obrazac za brojno stanje;
 - upakirane kuverte s nepotvrđenim glasačkim listićima ubacuju u ljubičastu vreću;
 - upisuju u Obrazac za brojno stanje brojeve pečata sive vreće, ljubičaste vreće i prozirne plastične vreće;
 - plavu presliku Obrasca za brojno stanje stavlja u ljubičastu vreću i zatvara je pečatom;
 - u prozirnu plastičnu vreću ubacuje original Zapisnika o radu biračkog odbora - ZARBO, dopunski izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i original Obrasca za brojno stanje te je pečati predviđenim pečatom;
 - u zelenu kuvertu stavlja zelenu presliku Zapisnika o radu biračkog odbora- ZARBO i zelenu presliku Obrasca za brojno stanje koja je za predsjednika lokalnog izbornog povjerenstva;
 - crvenu presliku Obrasca za brojno stanje predsjednik zadržava za sebe.

1.2.Način popunjavanja Obrasca za brojno stanje

Predsjednik biračkog odbora upisuje u Obrazac za brojno stanje sljedeće podatke:

- **NAZIV OPĆINE**
- **BROJ BIRAČKOG MJESTA**
- **SERIJSKI BROJ PLASTIČNIH PEČATA ZA GLASAČKE KUTIJE**
- **ŠIFRU IZBORNE JEDINICE ZA KOJU SE GLASA**
- **PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA – DIO I. reci 1. i 2.**
 - broj imena na Listi potencijalnih nepotvrđenih bir.– redak 1.
 - broj primljenih kuverata s glasačkim listićima – redak 2.
- **TIJEKOM GLASOVANJA – DIO II. reci 3. i 4.**
 - ukoliko se ukaže potreba, predsjednik biračkog odbora može od izbornog povjerenstva zatražiti dodatni broj kuverata s glasačkim listićima. Broj naknadno primljenih kuverata s glasačkim listićima i broj ukupno primljenih kuverata s glasačkim listićima upisuje se u retke 3. i 4.
- **NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA – DIO III. reci 5., 6., 7., 8., i 9.**
 - broj potpisa na dopunskom biračkom popisu koji su glasovali nepotvrđenim glasačkim listićem – redak 5.
 - broj oštećenih (upropaštenih) kuverata s glasačkim listićima – redak 6.
 - broj izdanih kuverata s glasačkim listićima – redak 7.
 - broj preostalih neiskorištenih kuverata s glasačkim listićima – redak 8.
 - ukupan broj zaduženih kuverata s glasačkim listićima, odnosno zbroj redaka 7. i 8.–redak 9.
- **NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE – DIO IV. redak 10.**
 - broj kuverata s nepotvrđenim glasačkim listićima – redak 10.
- **TEST TOČNOSTI – DIO V. red 11. i 12.**
 - test točnosti kako je navedeno u Obrascu – redak 11.
 - test točnosti kako je navedeno u Obrascu – redak 12.
- **SERIJSKI BROJ PEČATA**
 - serijski broj plastičnog pečata za vreću s neiskorištenim glasačkim listićima
 - serijski broj plastičnog pečata za vreću s kuvertama s nepotvrđenim glasačkim listićima
 - serijski broj plastičnog pečata za vreću s dokumentacijom za Središnje izborno povjerenstvo BiH
- **Predsjednik i članovi biračkog odbora potpisuju Obrazac za brojno stanje.**

PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA BROJNO STANJE NA BIRAČKOM MJESTU OVLAŠTENOM ZA IZDAVANJE NEPOTVRĐENIH GLASAČKIH LISTIĆA - BSN

OBRAZAC ZA BROJNO STANJE (B.M. za glasanje/glasovanje nepotvrđenim glasačkim listićima)	Naziv općine: <i>ILIDŽA</i>	Broj biračkog mjesta: <i>131A501NNN</i>	BSN
--	--------------------------------	--	-----

Serijski broj plastičnog pečata-Glasačka kutija 1		Serijski broj plastičnog pečata-Glasačka kutija 2 (Ako je potrebno!)	
PEČAT 1	PEČAT 2	PEČAT 1	PEČAT 2

Šifra općine/izborne jedinice za koju se glasa/glasuje →

131A

DIO I: PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA

1. Broj imena na listi/popisu birača koji su registrovani za glasanje/glasovanje putem pošte, a mogu glasovati/glasati nepotvrđenim gl. listićima (ručno brojati)

750

2. Broj primljenih koverata sa glasačkim listićima

75

DIO II: TOKOM GLASANJA/TIJEKOM GLASOVANJA

3. Broj naknadno primljenih koverata sa glasačkim listićima

0

4. Ukupan broj primljenih koverata sa glasačkim listićima (red 2+3)

75

DIO III: NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

5. Broj potpisa birača na dopunskom biračkom spisku/popisu koji su glasali/glasovali nepotvrđenim glasačkim listićima

11

6. Broj upropaštenih koverata sa glasačkim listićima (paket 2n)

0

7. Broj izdanih koverata sa glasačkim listićima (red 5+6)

11

8. Broj neiskorištenih koverata sa glasačkim listićima (ručno brojati)

64

9. Sveukupan broj zaduženih koverata sa glasačkim listićima (red 7+8)

75

DIO IV: NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE

10. Broj koverata sa nepotvrđenim glasačkim listićima

11

DIO V: Test tačnosti/točnosti

11. Red 9=red 4; ako nisu isti, upisati razliku

0

12. Red 10 = red 5; ako nisu isti, upisati razliku

0

Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa neiskorištenim gl. listićima (PLAVA)

Serijski broj plastičnog pečata za vreću sa koveratama sa nepotvrđenim gl. listićima (LJUBIČASTA)

Serijski br.plastičnog pečata za vreću sa dokumentacijom za Centralnu/Središnju izbornu komisiju/povjerenstvo (PROVIDNA)

Potpisujući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju izborne aktivnosti na ovom biračkom mjestu.

	IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)	POTPIS
PREDSJEDNIK	<i>EDINA IHTIJAREVIĆ</i>	<i>[Signature]</i>
ČLAN 1	<i>ADI AGIĆ</i>	<i>[Signature]</i>
ČLAN 2	<i>MUSTAFA LAKOVIĆ</i>	<i>[Signature]</i>
ČLAN 3		
ČLAN 4		

DIO III.

NAČIN RADA MOBILNOG TIMA ZA GLASOVANJE

POGLAVLJE VIII. MOBILNI TIM ZA GLASOVANJE

1. MOBILNI TIM ZA GLASOVANJE

1.1 Procedure glasovanja, brojenja kuverata, evidentiranja podataka u Obrascu za brojno stanje i vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora (mobilnog tima za glasovanje)

Kako bi glasovali birači koji su vezani za svoje domove, odnosno koji su vezani za ustanove (kazneno-popravni domovi, pritvorske jedinice, gerijatrijske, distrofičarske ili druge zdravstvene ustanove), lokalna izborna povjerenstva formiraju mobilne timove koji će posjetiti ove kategorije birača.

- a) Mobilni tim se sastoji od predsjednika i dva člana. Predsjednik upravlja radom mobilnog tima i odgovoran je za njegovu zakonitost. Lokalno izborna povjerenstvo jedan sat prije otvaranja biračkih mjesta predaje mobilnom timu materijal kako slijedi:
- dopunski popis s upisanim imenima birača koji su prijavljeni za glasovanje na ovaj način, koji je ovjerilo lokalno izborna povjerenstvo;
 - odgovarajući broj glasačkih listića zapakiranih u kuverte na kojima su upisane šifre osnovnih izbornih jedinica za koje se glasuje;
 - odgovarajući broj pomoćnih glasačkih kutija (kartonske kutije);
 - Obrazac za brojno stanje za mobilni tim;
 - potrošni materijal koji je potreban u procesu glasovanja, uključujući i pomoćnu bilježnicu u koju mobilni tim evidentira sve važnije događaje tijekom svoga rada;
 - Zapisnik o radu biračkog odbora;
 - popis birača koji glasuju posredstvom mobilnog tima, s adresama i kontakt telefonima;
 - plan obilaska birača.
- b) Po preuzimanju izbornog materijala od lokalnog izbornog povjerenstva, predsjednik i članovi mobilnog tima:
- upisuju svoja imena i potpisuju se u dijelu Zapisnika koji je predviđen za mobilni tim;
 - upisuju broj birača s dopunskog popisa na predviđeno mjesto u Obrascu za brojno stanje za biračko mjesto za glasovanje u odsutnosti;

- ručno broje primljene kuverte sa setovima glasačkih listića prema šiframa osnovnih izbornih jedinica za koje se glasuje, a prema biračkoj opciji birača koji su upisani na dopunski popis i upisuju taj broj u Obrazac za brojno stanje;
- formiraju pomoćnu glasačku kutiju za mobilni tim i stavljaju papirni samoljepljivi pečat na otvor glasačke kutije;
- upisuju serijske brojeve pečata s pomoćne glasačke kutije u dodatni Obrazac za brojno stanje;
- predsjednik i članovi mobilnog tima upisuju u Obrazac Z10 Zapisnika vrijeme njihova odlaska na teren.

Za potrebe rada mobilnog tima na terenu lokalno izborno povjerenstvo mobilnom timu može osigurati odgovarajuće motorno vozilo, odnosno prijevoz do birača koji su vezani za svoje domove ili ustanove.

Mobilni tim prilikom posjete birača koji su vezani za ustanove, može radi bržeg i učinkovitijeg glasovanja, u suradnji s ovlaštenim osobljem, organizirati glasovanje na način na koji se glasovanje organizira na biračkom mjestu, pridržavajući se pri tome precedure koja je propisana za glasovanje birača na biračkom mjestu.

Mobilni tim za glasovanje dužan je osigurati tajnost glasovanja na način kako je to propisano zakonom i objašnjeno ovim priručnikom.

Akreditirani promatrači mogu promatrati rad mobilnog tima za glasovanje na način kako je to objašnjeno u Poglavlju III. ovoga priručnika i ukoliko ne narušavaju privatnost birača koji su vezani za svoje domove, odnosno ukoliko ne narušavaju pravila ponašanja koja su uspostavljena u ustanovama za koje su birači vezani i uz suglasnost ovlaštenog osoblja tih ustanova.

Mobilni tim za glasovanje dužan je omogućiti akreditiranim promatračima promatranje rada mobilnog tima i upoznati ih s planom rada mobilnog tima koji je donijelo lokalno izborno povjerenstvo.

- c) Mobilni tim počinje raditi u 7 sati, a završava u 19 sati.**
- d)** Način glasovanja birača s posebnim potrebama ne razlikuje se od načina glasovanja utvrđenog za biračka mjesta.
- e)** Mobilni tim prilikom rada na terenu, nakon glasovanja birača na određenoj lokaciji, samoljepljivom trakom lijepi otvor glasačke kutije koji potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima.
- f)** Nakon završetka rada na terenu, mobilni tim stavlja na otvor pomoćne glasačke kutije samoljepljivi papirni pečat na koji se potpisuju predsjednik i članovi mobilnog tima, a serijski broj pečata evidentira na dodatnom Obrascu za brojno stanje.

- g)** U pomoćnu bilježnicu, odnosno Zapisnik o radu mobilnog tima, koji potpisuju predsjednik i oba člana, upisuju se: lokacije koje je posjetio mobilni tim, broj birača koji su glasovali na pojedinim lokacijama i važniji događaji tijekom njihova rada na terenu.
- h)** Nakon završenog obilaska svih birača čija se imena nalaze na dopunskom izvatku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa, mobilni tim odlazi u sjedištu lokalne izbornog povjerenstva i obavlja sljedeće radnje:
- broji potpise na dodatnom izvatku iz Središnjeg biračkog popisa;
 - broji neiskorištene kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama;
 - broji kuverte s oštećenim glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama ako ih ima;
 - upisuje dobivene rezultate u Obrazac za brojno stanje, a neiskorištene kuverte pakira u originalne kutije, oštećene kuverte s glasačkim listićima stavlja u kuveretu A3 s natpisom oštećeni glasački listići te ih pakiraju u sivu vreću;
 - otvara glasačku kutiju;
 - broji kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama i uvezuje ih gumicom;
 - predsjednik upisuje dobiveni broj kuverata s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama u Obrazac za brojno stanje;
 - upakirane kuverte s glasačkim listićima po osnovnim izbornim jedinicama ubacuju u narančastu vreću;
 - upisuje na Obrazac za brojno stanja brojeve pečata sive vreće, narančaste vreće i prozirne plastične vreće;
 - plavu presliku Obrasca za brojno stanje stavlja u narančastu vreću i zatvara je pečatom;
 - u prozirnu plastičnu vreću ubacuje original Zpisnika o radu biračkog odbora-ZARBO, dodatni izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i original Obrasca za brojno stanje te je pečati predviđenim pečatom;
 - u zelenu kuvertu stavlja zelenu presliku Zapisnika o radu biračkog odbora - ZARBO i zelenu presliku Obrasca za brojno stanje koja je za predsjednika lokalnog izbornog povjerenstva;
 - Crvenu presliku Obrasca za brojno stanje predsjednik zadržava za sebe.
- i)** Mobilni tim u sjedištu lokalnog izbornog povjerenstva svoj izborni materijal predaje lokalnom izbornom povjerenstvu.

1.2. Način popunjavanja Obrasca za brojno stanje

Predsjednik mobilnog tima upisuje u Obrazac za brojno stanje sljedeće podatke:

- **NAZIV I ŠIFRU IZBORNE JEDINICE**
- **OZNAKU MOBILNOG TIMA**
- **SERIJSKI BROJ PLASTIČNIH PEČATA ZA GLASAČKE KUTIJE**
- **ŠIFRU OPĆINE/IZBORNE JEDINICE ZA KOJU SE GLASUJE**
- **PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA – DIO I.**
 - Ne popunjava se – redak 1.
 - broj birača koji su upisani u dopunski birački popis za glasanje posredstvom mobilnog tima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasuje – redak 2.
 - broj primljenih kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasuje. Članovi mobilnog tima ručno broje kuverte s glasačkim listićima – redak 3.
- **TJJEKOM GLASOVANJA – DIO II.**
 - ako se ukaže potreba, predsjednik mobilnog tima može od izbornog povjerenstva zatražiti dodatni broj kuverata s glasačkim listićima za bilo koju izbornu jedinicu za koju se glasuje. Broj naknadno primljenih kuverata i broj ukupno primljenih kuverata s glasačkim listićima upisuje se po izbornim jedinicama za koje se glasovalo – redak 4. i 5.
- **NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA – DIO III.**
 - ne popunjava se – redak 6.
 - broj potpisa glasača sa izvatka iz dopunskog biračkog spiskaza za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 7.
 - broj oštećenih (upropaštenih) kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 8.
 - broj izdanih kuverata s glasačkim listićim za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 9.
 - broj preostalih neiskorištenih kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 10.
 - ukupan broj zaduženih kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo, odnosno zbroj redaka 9. i 10. – redak 11.
- **NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE – DIO IV.**
 - broj kuverata s glasačkim listićima za svaku izbornu jedinicu za koju se glasovalo – redak 12.
- **TEST TOČNOSTI – DIO V.**
 - test točnosti kako je navedeno u Obrascu – redak 13.
 - test točnosti kako je navedeno u Obrascu – redak 14.
- **Predsjednik i članovi mobilnog tima potpisuju Obrazac za brojno stanje.**

OBRAZAC ZA BROJNO STANJE (MOBILNI TIM)

Naziv općine:

141074

Broj biračkog mjesta:

NCB TIM

BSM

Serijski broj plastičnog pečata-glasačka kutija 1

54 0 7 7 6 1 5 54 0 2 4 3 1 0

Serijski broj plastičnog pečata-glasačka kutija 2-ako je potreban

54 1 2 4 6 7 0 54 6 6 3 2 1 0

Pečat 1

Pečat 2

Pečat 1

Pečat 2

Šifra općine/izborne jedinice za koju se glasa/glasuje →

131

I: PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA

1. Broj imena birača na izvodu iz Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa (ručno brojati)
2. Broj imena birača na Dopunskom biračkom spisku/popisu za birače s posebnim potrebama (ručno brojati)
3. Broj primljenih koverata sa glasačkim listićima

50

II: TOKOM GLASANJA/TIJekom GLASOVANJA

4. Broj naknadno primljenih koverata sa glasačkim listićima
5. Broj primljenih koverata sa glasačkim listićima (red/redak 3+ red/redak 4)

50

III: NAKON ZATVARANJA BIRAČKOG MJESTA

6. Broj potpisa na Izvodu iz Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa (ručno brojati)
7. Broj potpisa na Dopunskom biračkom spisku/popisu za birače sa posebnim potrebama (ručno brojati)
8. Broj oštećenih koverata sa glasačkim listićima (paketi 2a)
9. Broj izdatih koverata sa glasačkim listićima (red/redak 6+7+8)
10. Broj neiskorištenih koverata sa glasačkim listićima (ručno brojati)
11. Broj zaduženih koverata sa glasačkim listićima (red/redak 9+10)

49

1

50

IV: NAKON OTVARANJA GLASAČKE KUTIJE

12. Broj koverata sa glasačkim listićima za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnost

49

V: Test tačnosti/točnosti

13. Red/redak 11 – Red/redak 5; ako nisu isti, upisati razliku
14. Red/redak 12 – Red/redak 6+7; ako nisu isti, upisati razliku

0

0

Potpisujući se ispod, izjavljujem da ovi brojevi tačno/točno odražavaju izborne aktivnosti na ovom biračkom mjestu.

PREDSJEDNIK
ČLAN 1
ČLAN 2

IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)
ČELIĆ LEO
MARIJANA ŽULJEVIĆ
REHRA HIGUNOVIC

POTPIS
[potpis]
[potpis]
[potpis]

ČLAN 3
ČLAN 4

IME (ŠTAMPANIM/TISKANIM SLOVIMA)

POTPIS

PRIMJER PRAVILNO POPUNJENOG OBRASCA ZA BROJNO STANJE MOBILNOG TIMA - BSM

DIO IV.

KAZNENE ODREDBE

1. SANKCIJE IZ IZBORNOG ZAKONA BiH

1.1. Zabranom angažiranja za rad na biračkom mjestu u Središtu za birački popis u općinskom izbornom povjerenstvu ili drugom izbornom povjerenstvu uspostavljenom sukladno članku 2.21 Izbornog zakona BiH, odnosno novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se predsjednik ili član biračkog odbora ako:

- sudjeluju u donošenju odluke koja može dovesti u sumnju njegovu sposobnost da djeluje nepristrano (članak 2.1 Izbornog zakona BiH);
- ne obavijesti birače o svim informacijama potrebnim za provedbu izbora, sukladno propisima Središnjeg izbornog povjerenstva BiH (članak 2.13 stavak (1) točka 5);
- nepravilno broji glasačke listiće na biračkim mjestima i u općinskim središtima za brojenje (članak 2.13 stavak (1) točka 7);
- ne odredi dužnosti članovima biračkog odbora (članak 5.6 stavak (2));
- Zapisnik o radu biračkog odbora ne sadrži podatke propisane Izbornim zakonom BiH (članak 5.7);
- ne objasni biraču način glasovanja i ne osigura tajnost glasovanja (članak 5.11 stavak (1));
- izda glasački listić ili listiće suprotno propisima koji reguliraju izdavanje glasačkih listića (članak 5.13);
- ne utvrdi identitet birača i potpis birača na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa sukladno Izbornom zakonom BiH (član 5.13);
- pomaže osobi pri glasovanju na način koji nije sukladan Izbornom zakonu BiH (članak 5.19 stavak (2));
- su obrasci popunjeni suprotno članku 5.25 Izbornog zakona BiH.

**2.ZLOPORABA BIRAČKOG PRAVA I IZBORNA PRIJEVARA –
KAZNENI ZAKON REPUBLIKE SRPSKE****Članak 184.****Sprječavanje održavanja izbora i glasovanje**

(1) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protupravan način spriječi ili onemogući održavanje izbora ili glasovanje, ili tko na isti način spriječi ili onemogući utvrđivanje ili objavljivanje rezultata glasovanja, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je djelo iz stavka (1) ovoga članka učinjeno organizirano ili u dvije ili više izbornih jedinica, počinitelj će se kazniti zatvorom do tri godine.

Članak 185.**Povrjeda prava kandidiranja na izborima**

Tko kršenjem zakona ili drugih propisa ili na drugi protupravan način spriječi ili onemogući kandidiranje na izborima, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Članak 186.**Povrjeda biračkog prava**

Tko drugog, u namjeri da mu onemogući vršenje biračkog prava, protuzakonito ne upiše u birački popis, izbriše s tog popisa ili mu na drugi protupravan način uskrati vršenje biračkog prava, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Članak 187.

Povrjeda slobode opredjeljenja birača

(1) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom, podmićivanjem, obmanom ili na drugi protupravan način prinudi drugog ili na njega utječe da na izborima ili glasovanju glasa za ili protiv određenog prijedloga, da uopće ne glasuje ili da glasuje u određenom smislu, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stavka (1) ovoga članka učini član biračkog odbora, izbornog povjerenstva ili druga osoba u obnašanju dužnosti u svezi sa izborima ili glasovanjem, kaznit će se zatvorom do dvije godine.

(3) Dani dar ili druga imovinska korist će se oduzeti.

Članak 188.

Zloporaba biračkog prava

(1) Tko na izborima ili glasovanju glasuje umjesto druge osobe pod njezinim imenom ili na istom glasovanju ponovno glasuje ili pokuša glasovati iako je već glasovao, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Istom kaznom kaznit će se i tko sudjeluje na izborima ili glasovanju iako zna da nema biračko pravo.

Članak 189.

Podmićivanje pri izborima ili glasovanju

(1) Tko nudi, daje ili obećava nagradu, dar ili kakvu drugu imovinsku ili neimovinsku korist biraču s namjerom da ga navede da glasuje za ili protiv određenog prijedloga, da uopće ne glasuje ili da glasuje u određenom smislu, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Istom kaznom kaznit će se i birač koji za sebe ili drugoga zahtijeva, primi dar ili obećanje dara ili kakve druge koristi da bi glasovao za ili protiv određenog prijedloga, da uopće ne bi glasovao ili da bi glasovao u određenom smislu.

(3) Dana nagrada, dar ili druga imovinska korist će se oduzeti.

Članak 190.

Povrjeda tajnosti glasovanja

(1) Tko na izborima ili glasovanju povrijedi tajnost glasovanja, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ako djelo iz stavka (1) ovoga članka učini član biračkog odbora, izbornog povjerenstva ili druga osoba u obnašanju dužnosti u svezi sa izborima ili glasovanjem, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(3) Kaznom iz stavka (2) ovoga članka kaznit će se i tko silom, ozbiljnom prijetnjom, iskorištavanjem službene, radne ili ekonomske ovisnosti ili na drugi način, iznudi od drugoga da kaže je li glasovao ili kako je glasovao.

Članak 191.

Izborna prijevara

(1) Tko dodavanjem, oduzimanjem, brisanjem glasova ili na neki drugi način falsificira rezultate izbora ili glasovanja, kaznit će se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Članak 192.

Uništavanje izbornih isprava

(1) Tko na izborima ili glasovanju uništi, ošteti, prikrije, falsificira ili neovlašteno odnese kakvu ispravu o izborima ili glasovanju ili kakav predmet namijenjen izborima ili glasovanju, kaznit će se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stavka (1) ovoga članka učini član biračkog odbora, izbornog povjerenstva ili druga osoba u obnašanju dužnosti u svezi sa izborima ili glasovanjem, kaznit će se zatvorom od šest mjeseci do pet godine.

3.ZLOPORABA BIRAČKOG PRAVA I IZBORNA PRIJEVARA – **KAZNENI ZAKON FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**

Članak 194.

Uskraćivanje biračkog prava

Tko u obavljanju povjerene mu dužnosti u svezi sa izborima za institucije u Federaciji, drugog protuzakonito ne uvede u birački popis ili ga izbriše s biračkog popisa ili mu na drugi način uskrati biračko pravo s ciljem da ga spriječi u ostvarivanju njegova biračkog prava, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Članak 195.

Povrjeda slobode odlučivanja birača

(1) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom, prinudom, podmićivanjem ili korištenjem njegova teškog imovinskog stanja ili na drugi proupravan način utječe na birača u Federaciji da na izborima za institucije u Federaciji ili prilikom glasovanja o opozivu ili na referendumu glasuje za ili protiv pojedine liste, pojedinog kandidata ili da glasuje za ili protiv opoziva, za ili protiv prijedloga o kojem se odlučuje referendumom, ili da uopće ne glasuje, kaznit će se novčanom kaznom i kaznom zatvora do tri godine.

(2) Član biračkog odbora ili druga osoba koja učini kazneno djelo iz stavka (1) ovoga članka u obnašanju povjerene joj dužnosti u svezi sa izborima, glasovanjem ili referendumom, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Član 196.

Prijevara pri glasovanju

Ko na izborima za institucije u Federaciji ili pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama u Federaciji ili na referendumu u Federaciji, glasuje umjesto drugog pod njegovim imenom ili ponovno glasuje ili pokuša ponovno glasovati iako je već glasovao, kaznit će se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina.

Članak 197.

Povrjeda tajnosti glasovanja

(1) Tko pri izboru za institucije u Federaciji ili pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama u Federaciji ili na referendumu u Federaciji povrijedi tajnost glasovanja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protupravan način traži od građanina da kaže za koga je glasovao ili kako je glasovao ili je li glasovao za ili protiv opoziva, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Član biračkog odbora ili druga osoba koja učini kazneno djelo iz stavka (1) ovoga članka u obnašanju povjerene joj dužnosti u svezi sa izborom ili glasovanjem, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Članak 198.

Izborna prijevara

Tko krivotvori rezultate izbora ili glasovanja za institucije u Federaciji dodavanjem, lišenjem ili brisanjem glasova ili potpisa, netočnim brojenjem glasova, neistinitim upisivanjem rezultata u izborne isprave ili na drugi način, ili objavi kao konačne rezultate izbora ili glasovanja koji ne odgovaraju obavljenom glasovanju, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 199.

Uništenje izbornih isprava

Tko na izborima za institucije u Federaciji pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama u Federaciji ili na referendumu u Federaciji uništi, prikrije, ošteti ili oduzme kakvu ispravu o izborima ili o glasovanju o opozivu ili kakav predmet koji služi za izbor ili za glasovanje o opozivu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina

Članak 199a.

Davanje lažnih izjava tijekom postupka imenovanja

(1) Tko s ciljem obmanjivanja ili održavanja u obmani tijela nadležnog za imenovanje u Federaciji o tome ispunjava li uvjete za imenovanje na položaj premijera ili ministra Vlade Federacije, odnosno za potvrdu na te položaje, tijekom postupka imenovanja i potvrde na te položaje koji se provodi na osnovi zakona, da lažnu izjavu, u pisanom ili usmenom obliku, o podatku ili informaciji potrebnoj za utvrđivanje ispunjava li uvjete, a koju je obvezan po zakonu ili drugom propisu pružiti, te time prikrije ili izmijeni činjenice značajne za odluku o imenovanju ili potvrdi, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako počinitelj dobrovoljno opozove svoju lažnu izjavu prije nego što je donesena konačna odluka o potvrđivanju, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci, a može biti i oslobođen od kazne.

4.ZLOPORABA BIRAČKOG PRAVA I IZBORNA PRIJEVARA – KAZNENI ZAKON BRČKO DISTRIKT BIH

Članak 191

Uskraćivanje biračkog prava

Tko u obnašanju povjerene mu dužnosti u svezi sa izborom za institucije u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, drugoga u namjeri da ga spriječi u ostvarenju njegova biračkog prava protuzakonito ne uvede u birački popis ili ga izbriše s biračkog popisa ili mu na drugi način uskrati biračko pravo s ciljem da ga spriječi u ostvarenju njegova biračkog prava, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Članak 192

Povrjeda slobode odlučivanja birača

(1) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom, prinudom, podmićivanjem ili korištenjem njegova teškog imovinskog stanja ili na drugi protupravan način utječe na birača u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine da na izborima za institucije u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ili prilikom glasovanja o opozivu ili na referendumu, glasuje za ili protiv pojedine liste, pojedinog kandidata, ili da glasuje za ili protiv opoziva, za ili protiv prijedloga o kojem se odlučuje referendumom, ili da uopće ne glasuje, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Član biračkog odbora ili druga osoba koje učini kazneno djelo iz stavka (1) ovoga članka u obavljanju povjerene mu dužnosti u svezi sa izborom, glasovanjem ili referendumom, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 193

Prijevara pri glasovanju

Tko na izborima za institucije u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ili pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine glasuje umjesto drugoga pod njegovim imenom ili ponovno glasuje ili pokuša ponovno glasovati iako je već glasovao, ili glasuje iako zna da nema biračko pravo, odnosno pravo glasa, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Članak 194

Povrjeda tajnosti glasovanja

(1) Tko pri izboru za institucije u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ili pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine povrijedi tajnost glasovanja, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do šest mjeseci.

(2) Tko silom, ozbiljnom prijetnjom ili na drugi protupravan način traži od građanina da kaže za koga je glasovao ili kako je glasovao ili je li glasovao za ili protiv opoziva, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Član biračkog odbora ili druga osoba koje učini kazneno djelo iz stavka (1) ovoga članka u obnašanju povjerene mu dužnosti u svezi sa izborima ili glasovanjem, kaznit će se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

Članak 195

Izborna prijevara

Tko krivotvori rezultate izbora ili glasovanja za institucije u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine dodavanjem, oduzimanjem ili brisanjem glasova ili potpisa, netočnim prebrojavanjem glasova, neistinitim upisivanjem rezultata u izborne isprave ili na drugi način, ili objavi rezultate izbora ili glasovanja koji ne odgovaraju obavljenom glasovanju, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Članak 196

Uništenje izbornih isprava

Tko na izborima za institucije u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, pri glasovanju o opozivu predstavnika u institucijama u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine ili na referendumu u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine uništi, prikrije, ošteti ili oduzme kakvu ispravu o izborima ili o glasovanju o opozivu ili kakav predmet koji služi za izbor ili za glasovanje o opozivu, kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina.

Za izradu ovog Priručnika korištene su odredbe:

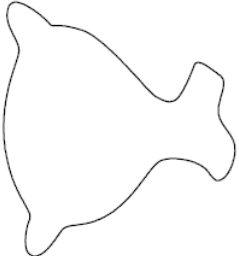
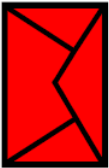
- Izbornog zakona Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 23/01, 07/02, 09/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08 i 32/10);
- Pravilnika o načinu provedbe izbora («Službeni glasnik BiH», br. 37/10 i 61/12);
- Upute o vrstama, načinu i rokovima za određivanje biračkih mjesta («Službeni glasnik BiH», br. 37/10);
- Upute o uvjetima i procedurama za akreditiranje izbornih promatrača u Bosni i Hercegovini (Službeni («Službeni glasnik BiH», br. 37/10);
- Uputa o utvrđivanju kvalifikacija, broja članova, postupka ždrijebanja i imenovanja, obuke, provjere znanja i certificiranja članova biračkih odbora i mobilnih timova za glasovanje («Službeni glasnik BiH», br. 37/10 i 61/12);
- Kazneni zakon Federacije Bosne i Hercegovine («Službene novine FBiH», br. 36/03, 37/03, 21/04, 69/04, 18/05 i 42/10 i 42/11);
- Kazneni zakon Republike Srpske («Službeni glasnik Republike Srpske », br. 49/03, 108/04, 37/06, 70/06, 73/10 i 1/12);
- Kazneni zakon Brčko Distrikt BiH («Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH», broj 47/11).

PRILOG

SHEME PAKIRANJA IZBORNOG MATERIJALA

POMOĆNI OBRAZAC ZA PROVJERU RADA BIRAČKOG MJESTA

Шема паковања материјала на редовном бирачком мјесту РС

Жута заштитна врећа 1. Пребројани важећи гласачки листићи (за начелника општинске/градоначелника) 2. Провидна пластична врећа са: - Коверта – неважећи гласачки листићи - Коверта – Образац за збирне резултате ЗР (плава копија)	Плава заштитна врећа 1. Пребројани важећи гласачки листићи (за општинско вијеће/скупштину града) 2. Провидна пластична врећа са: - Коверта – неважећи гласачки листићи - Коверта – Образац за збирне резултате ЗР (плава копија)
Сива заштитна врећа 1. Неискориштени гласачки листићи (упаковани у оригиналне кутије) 2. Коверта са оштећеним гласачким листићима	Провидна заштитна врећа – документација за ЦИК БиХ 1. Извод из коначног Централног бирачког списка 2. Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО (оригинал) 3. Помоћни образци за бројање
 Коверта А3 за ЦИК БиХ: - Образац за бројно стање БС (оригинал у копијама) - Образци за збирне резултате ЗР – већински глас и отворена листа (оригинал)	 Коверта за председника бирачког одбора: - Образац за бројно стање БС (црвена копија) - Образци за збирне резултате ЗР – већински глас и отворена листа (црвена копија)
 Коверта за председника изборне комисије: - Образац за бројно стање БС (зелена копија) - Образци за збирне резултате ЗР – већински глас и отворена листа (зелена копија) - Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО (зелена копија)	

Напомена: на сваку врећу потребно је написати број бирачког мјеста!!

Шема паковања материјала на бирачком мјесту за гласање у одсуству

Сива заштитна врећа

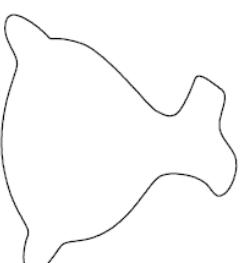
1. Неискориштене коверте са сетовима гласачких листића упаковане у оригиналне кутије
2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића

Црвена заштитна врећа

1. Пребројане коверте са сетовима гласачких листића
2. Образац за бројно стање БСО (плава копија)

Провидна заштитна врећа –документација за ЦИК БиХ

1. Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО (оригинал)
2. Извод из коначног Централног бирачког списка
3. Образац за бројно стање БСО (оригинал)

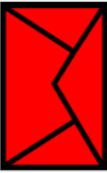
Коверта за председника бирачког одбора:
- Образац за бројно стање БСО (црвена копија)

Коверта за председника изборне комисије:
1. Образац за бројно стање БСО (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО (зелена копија)

Напомена: на сваку врећу потребно је написати број бирачког мјеста!!

Шема паковања материјала на бирачком мјесту овлашћеном за издавање непотврђених гласачких листића

<i>Љубичаста заштитна врећа</i> 1. Пребројане коверте са непотврђеним гласачким листићима 2. Образац за бројно стање БСН (плава копија)	<i>Сива заштитна врећа</i> 1. Неискоришћене коверте са сетовима гласачких листића, упаковане у оригиналне кутије 2. Оштећене коверте са сетовима гласачких листића	<i>Провидна заштитна врећа</i> 1. Образац за бројно стање БСН (оригинал у корицама) 2. Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО (оригинал у корицама) 3. Доплатни извод из коначног Централног бирачког списка
Коверта за председника бирачког одбора: - Образац за бројно стање БСН (црвена копија)	Коверта за председника изборне комисије: -Образац за бројно стање БСН (зелена копија) - Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО (зелена копија)	Напомена: на сваку врећу потребно је написати број бирачког мјеста

Шема паковања материјала на бирачком мјесту за гласање - мобилни тим

Сива заштитна врећа

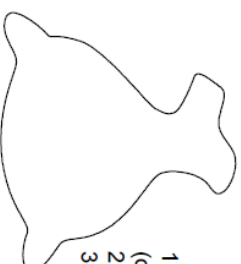
1. Неискоришћене коверте са сеговима гласачких листића (упаковани у оригиналне кутије)
2. Оштећене коверте са сеговима гласачких листића

Наранџаста заштитна врећа

1. Пребројане коверте са сеговима гласачких листића узеване по основним изборним јединицама
2. Образац за бројно стање БСМ (плава копија)

Провидна заштитна врећа –документација за ЦИК БиХ

1. Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО (оригинал)
2. Допунски извод из Централног бирачког списка
3. Образац за бројно стање БСМ (оригинал)

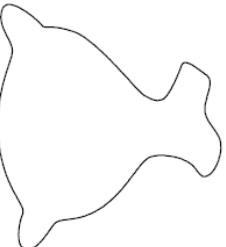
Коверта за председника бирачког одбора:
- Образац за бројно стање БСМ (црвена копија)

Коверта за председника изборне комисије:
1. Образац за бројно стање БСМ (зелена копија)
2. Записник о раду бирачког одбора ЗАРБО (зелена копија)

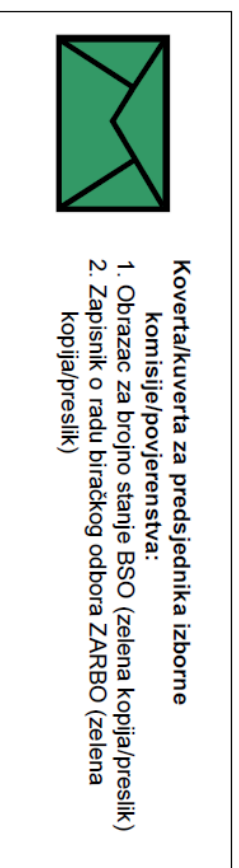
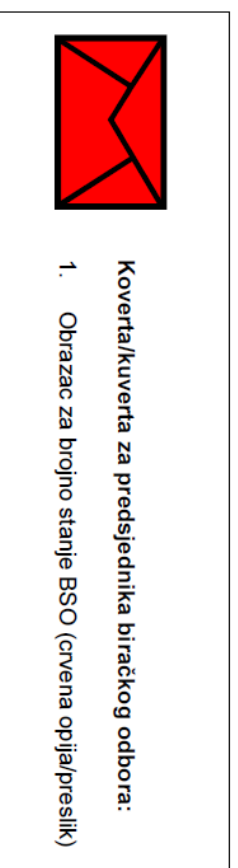
Напомена: на сваку врећу потребно је написати број бирачког мјеста!

Šema pakovanja/pakiranja materijala na redovnom/redovitom biračkom mjestu FBiH

<i>Bijela zaštitna vreća</i> 1. Prebrojani važeći glasački listići (za načelnika općine) 2. Providna plastična vreća sa: - Koverta/kuverta - nevažeći glasački listići - Koverta /kuverta - Obrazac za zbirne rezultate ZR (plava kopija/preslik)	<i>Plava zaštitna vreća</i> 1. Prebrojani važeći glasački listići (za općinsko vijeće) 2. Providna plastična vreća sa: - Koverta /kuverta - nevažeći glasački listići - Koverta /kuverta - Obrazac za zbirne rezultate ZR (plava kopija/preslik)
<i>Siva zaštitna vreća</i> 1. Neiskorišteni glasački listići (upakovani u originalne kutije) 2. Koverta/kuverta sa oštećenim glasačkim listićima	Providna zaštitna vreća- dokumentacija za CIK/SIP BiH 1. Izvod/zvadak iz konačnog Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa 2. Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO (original) 3. Pomoćni obrasci za brojanje
 Koverta/kuverta za predsjednika biračkog odbora: - Obrazac za brojno stanje BS (crvena kopija/preslik) - Obrasci za zbirne/zbrojne rezultate ZR –većinski glas i otvorena lista (crvena kopija/preslik)	 Koverta/kuverta A3 za CIK/SIP BiH - Obrazac za brojno stanje BS (original u koricama) - Obrasci za zbirne/zbrojne rezultate ZR –većinski glas i otvorena lista (original)
 Koverta/kuverta za predsjednika izborne komisije/povjerenstva: - Obrazac za brojno stanje BS (zelena kopija/preslik) - Obrasci za zbirne/zbrojne rezultate ZR –većinski glas i otvorena lista (zelena kopija/preslik) - Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO (zelena kopija/preslik)	

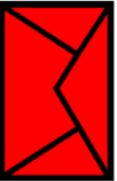
Napomena: Na svaku vreću potrebno/potrebno je napisati broj biračkog mjesta!!

Šema pakovanja/pakiranja materijala na biračkom mjestu za glasanje/glasovanje u odsustvu/odsutnosti

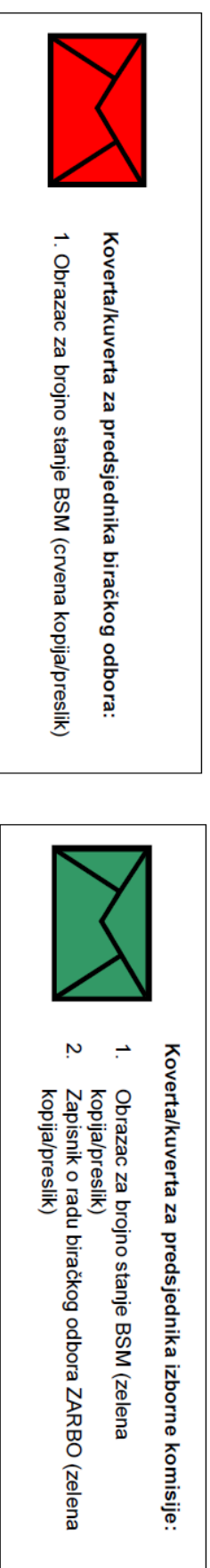
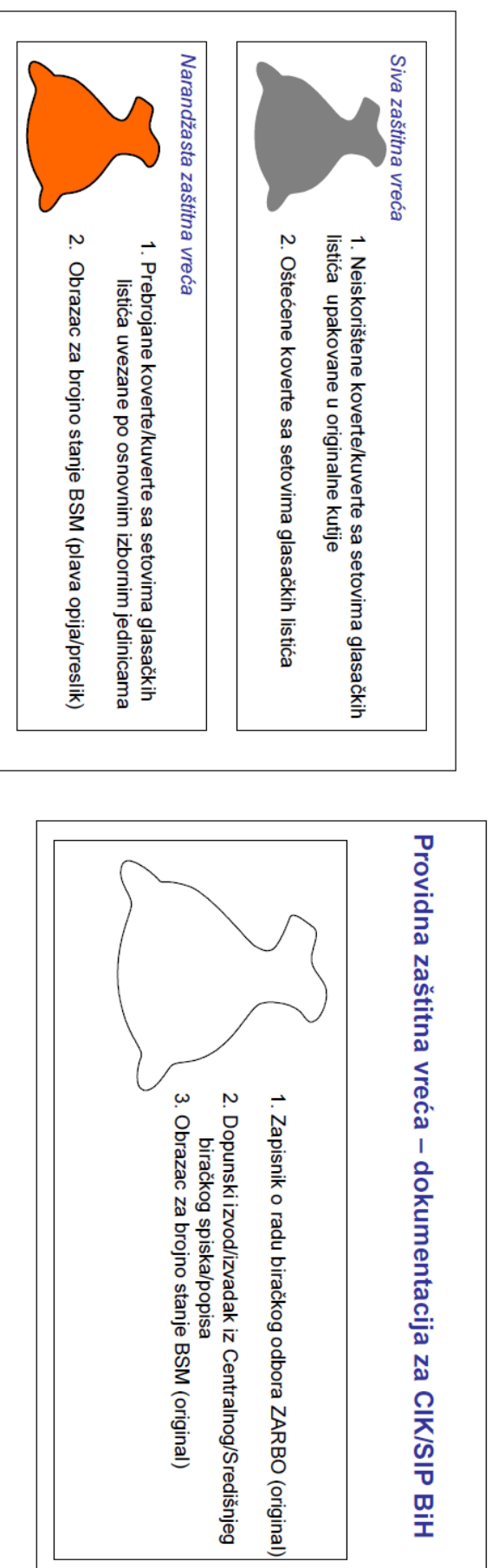

Napomena: na svaku vreću potrebno/potrebito je napisati broj biračkog mjesta!

Šema pakovanja/pakiranja materijala na biračkom mjestu ovlaštenom za izdavanje nepotvrđenih glasačkih listića

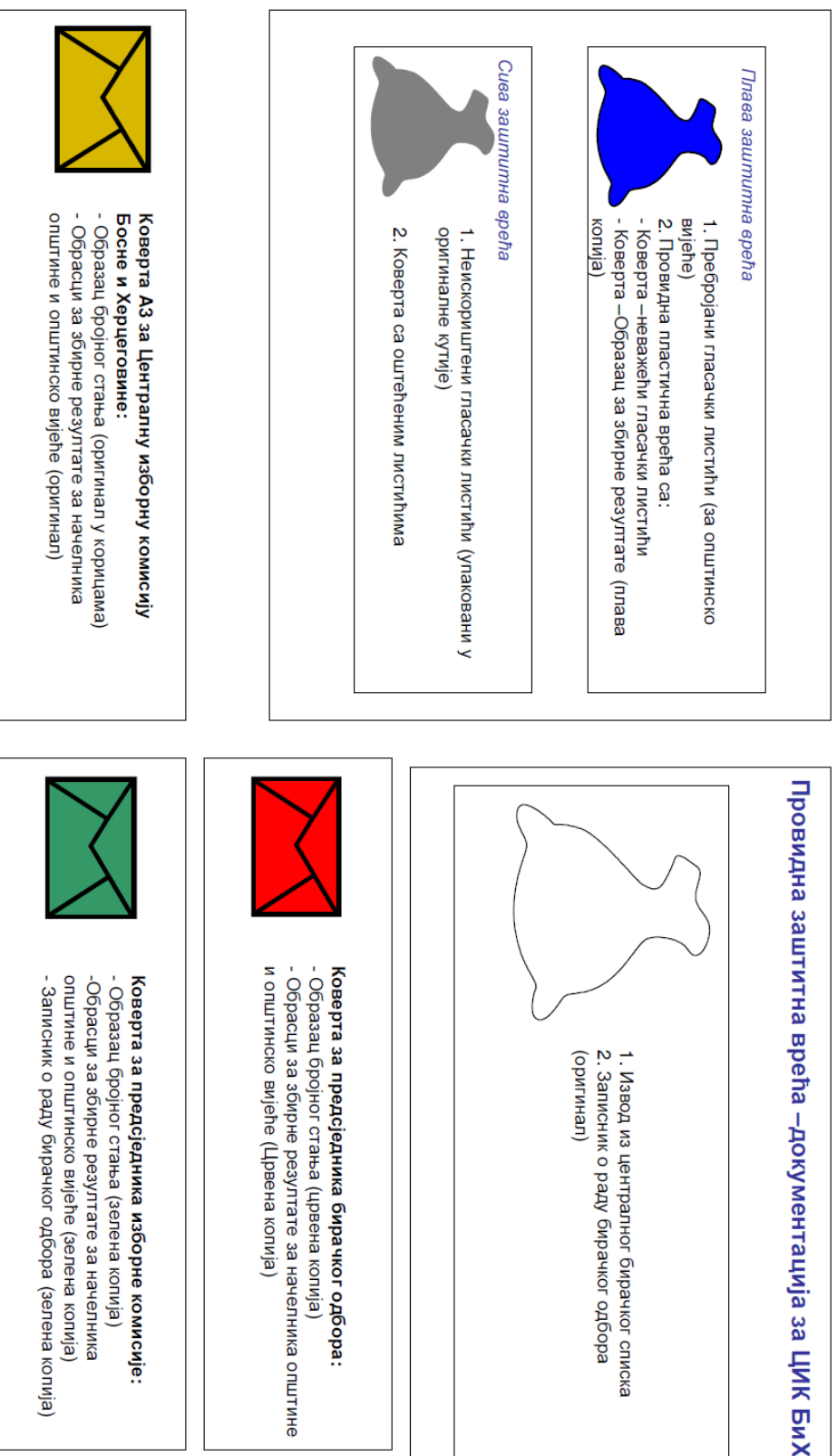
<i>Ljubičasta zaštitna vreća</i> 1. Prebrojane koverte/kuverte sa nepotvrđenim glasačkim listićima 2. Obrazac za brojno stanje BSN (plava kopija/preslik)	 Koverta/kuverta za predsjednika biračkog odbora: 1. Obrazac za brojno stanje BSN (crvena kopija/preslik)
<i>Siva zaštitna vreća</i> 1. Neiskorištene koverte/kuverte sa setovima glasačkih listića upakovane u originalne kutije 2. Oštećene koverte/kuverte sa setovima glasačkih listića	 Koverta/kuverta za predsjednika izborne komisije/povjerenstva: 1. Obrazac za brojno stanje BSN (zelena kopija/preslik) 2. Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO (zelena kopija/preslik)
<i>Providna zaštitna vreća</i> 1. Obrazac za brojno stanje BSN (original u koricama) 2. Zapisnik o radu biračkog odbora ZARBO (original u koricama) 3. Dodatni izvod/izvadak iz konačnog Centralnog/Središnjeg biračkog spiska/popisa	Napomena: na svaku vreću potrebno/potrebno je napisati broj biračkog mjesta

Šema pakovanja/pakiranja materijala na biračkom mjestu za glasanje/glasovanje - mobilni tim

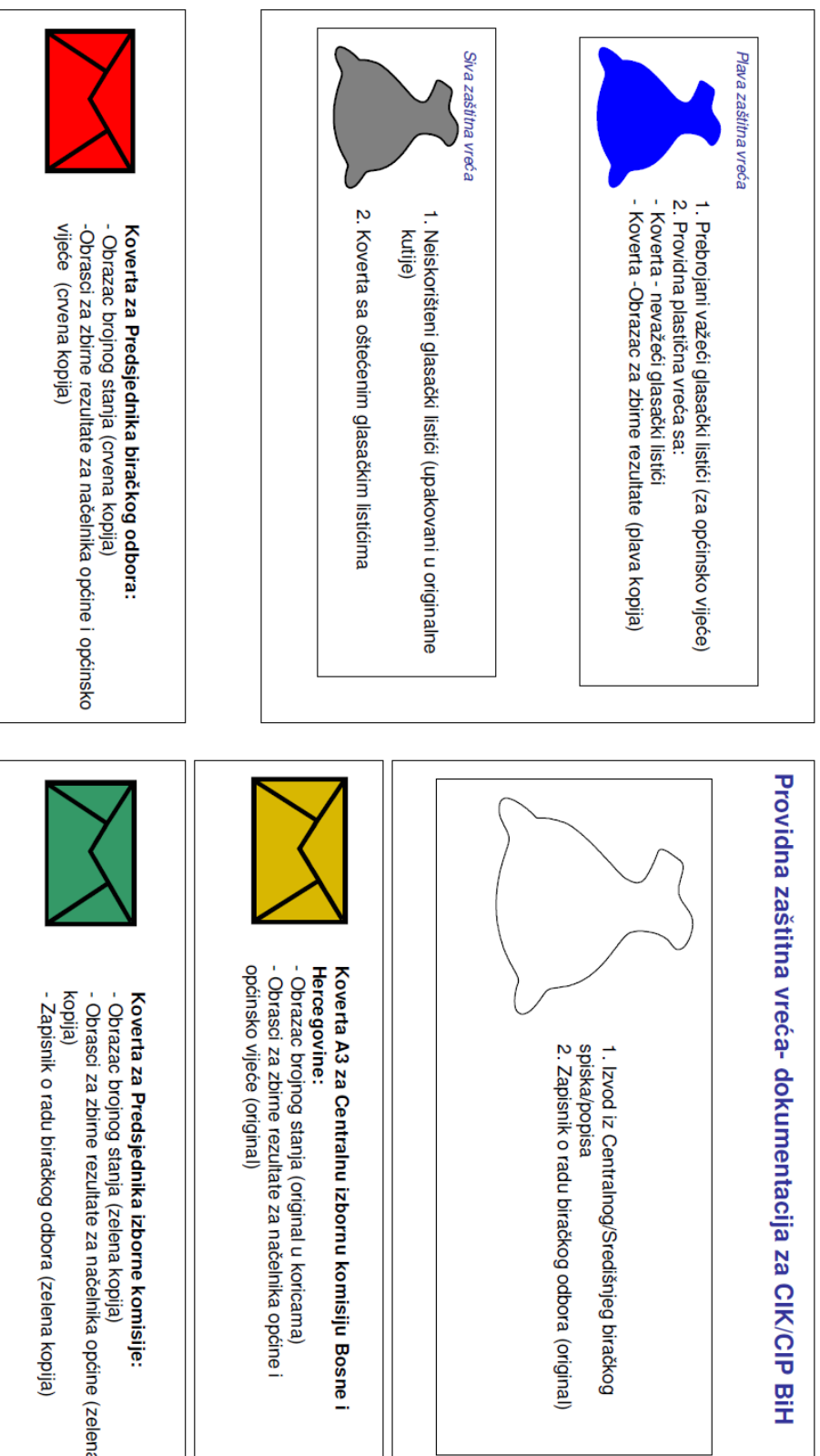
Napomena: na svaku vreću potrebno/potrebno je napisati broj biračkog mjesta!

Шема паковања материјала на редовном бирачком мјесту Брчко Дистрикт БиХ

Напомена: на сваку врећу потребно је написати број бирачког мјеста!!

Šema pakovanja/pakiranja materijala na redovnom biračkom mjestu Brčko Distrikt BiH

Napomena: Na svaku vreću potrebno je napisati broj biračkog mjesta!!

POMOĆNI OBRAZAC ZA PROVJERU RADA BIRAČKOG MJESTA

Pomoćni obrazac za provjeru rada biračkog mjesta je osmišljen kao pomoćno sredstvo predsjedniku i članovima biračkog odbora kako bi im se olakšalo praćenje izbornih aktivnosti na biračkom mjestu, odnosno njihov kronološki redoslijed. Obrazac ni na koji način ne predstavlja uputu za rad biračkog odbora niti može služiti u tu svrhu. Popunjavanje ovoga obrasca nije obvezno niti se dostavlja lokalnom izbornom povjerenstvu.

DAN UOČI IZBORA

1. Je li prostor koji je određen za biračko mjesto pripremljen za otvaranje i uređen na način kako je to propisano (osiguran nesmetan protok birača itd.) ? ☐
2. Jesu li s biračkog mjesta, u krugu od 50 metara od ulaza u zgradu u kojoj se nalazi biračko mjesto, uklonjene sve oznake i obilježja koja upućuju na političke subjekte, vjerske simbole kao i ostale oznake koje mogu imati diskriminacijsko značenje ? ☐
3. Je li na ulazu na biračko mjesto postavljena oznaka biračkog mjesta, ulaza i izlaza, smjera lokacije biračkog mjesta, zabrane unošenja oružja, zabrane pušenja i kandidacijske liste ? ☐
4. Je li izborna lokalno povjerenstvo prije otvaranja biračkog mjesta dostavila biračkom odboru predviđeni izborni materijal ? ☐
5. Jesu predsjednik i članovi biračkog odbora popunili Zapisnik o radu biračkog odbora na dan uoči održavanja izbora - ZARBO I., na način kako je to predviđeno? ☐

PRIJE OTVARANJA BIRAČKOG MJESTA

1. Jesu li su svi članovi biračkog odbora došli na vrijeme na biračko mjesto (najmanje sat vremena prije otvaranja biračkog mjesta) ? ☐
2. Je li predsjednik biračkog odbora odredio koji će član biračkog odbora biti zadužen za kontrolu reda, identificiranje, izdavanje glasačkih listića i kontrolu glasačke kutije? ☐

3. Je li određeno mjesto za svaku glasačku kabinu tako da nitko unutar ili izvan biračkog mjesta ne može vidjeti birača dok glasuje ? ☐
4. Je li predsjednik biračkog odbora započeo vođenje Zapisnika o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora - Obrazac ZARBO II. i popunjavanje Obrasca za brojno stanje, na način kako je to predviđeno? ☐
5. Je li predsjednik biračkog odbora evidentirao nazočne promatrače, na način kako je to propisano i uputio ih na mjesto gdje mogu sjesti i promatrati izborne aktivnosti ? ☐
6. Jesu li obavljene druge radnje koje su predviđene prije otvaranja biračkog mjesta (prebrojavanje glasačkih listića, pokazivanje prazne glasačke kutije, pečačenje glasačke kutije, itd.) ? ☐
7. Jesu li predsjednik i članovi biračkog odbora, ako im se imena nalaze na izvatku iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto, glasovali prije nego što prvi birač dođe na biračko mjesto. ☐

GLASOVANJE - PROCEDURE GLASOVANJA

1. Je li biračko mjesto otvoreno na vrijeme, a ako nije, je li o kašnjenju informirano lokalno izborno povjerenstvo na način kako je to propisano ? ☐
2. Je li predsjedniku i članovima biračkog odbora koji nisu upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa za to biračko mjesto omogućeno da budu odsutni s biračkog mjesta onoliko vremena koliko im je potrebno da mogu otići na biračko mjesto gdje su upisani u izvadak iz Središnjeg biračkog popisa i obave glasovanje ? ☐
3. Vodi li birački odbor računa da se glasovanje birača obavlja na zakonit način, odnosno:
 - ▶ poštuje li se tajnost glasovanja, tj. nalazi li se u glasačkoj kabini u isto vrijeme samo jedna osoba; ☐
 - ▶ onemogućava li se da neka osoba glasuje umjesto druge osobe pod njezinim imenom ili da ponovno glasuje; ☐
 - ▶ vodi li računa da nijedna osoba ne ometa birača koji ispunjava glasačke listiće, traži od njega bilo kakve informacije o tome za koga želi glasovati, za koga glasuje ili za koga je glasovao, sprječava ili pokušava spriječiti nekoga u ostvarivanju njegova biračkog prava? ☐

4. Obavljaju li predsjednik i članovi biračkog odbora svoje dužnosti na način kako je to propisano, odnosno:

▶ *predsjednik biračkog odbora* - upravlja radom biračkog odbora i zajedno s članovima biračkog odbora odgovora za zakonitost rada na biračkom mjestu; održava integritet procesa glasovanja, održava mir i red na biračkom mjestu i njegovoj okolini; popunjava potrebne obrasce; osigurava da na biračkom mjestu ne bude oružja ili opasnih predmeta; pomaže biračima kojima treba dodatno objašnjenje o procesu glasovanja; rješava sva pitanja koja se odnose na identifikaciju i pravo glasa birača; evidentira u Zapisnik o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora-Obrazac ZARBO II.- vrijeme i okolnosti svih iznimnih događaja na biračkom mjestu te vodi računa da Zapisnik sadrži sve potrebne podatke; ☐

▶ *član biračkog odbora zadužen za kontrolu reda* – osigurava kontrolu protoka birača na biračkom mjestu i ne dopušta da se na biračkom mjestu stvara nepotrebna gužva; ☐

▶ *član biračkog odbora zadužen za identifikaciju* - provjerava identitet birača; pronalazi biračevo ime u izvratku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa; upozorava birača da se mora potpisati istovjetno kao na identifikacijskoj ispravi; osigurava da se birač potpiše pokraj svoga imena u izvratku iz konačnog Središnjeg biračkog popisa; naglas čita ime birača koji se potpisao u izvadak iz konačnog Središnjeg biračkog popisa; ☐

▶ *član biračkog odbora zadužen za izdavanje glasačkih listića* - izdaje glasačke listiće; objašnjava kako treba ispravno ispuniti glasačke listiće; upućuje birača prema slobodnoj glasačkoj kabini; ☐

▶ *član biračkog odbora zadužen za kontrolu glasačke kutije* - upućuje birača da ubaci glasačke listiće u glasačku kutiju i napusti biračko mjesto; osigurava da nijedan birač ne napusti biračko mjesto dok u glasačku kutiju ne ubaci glasačke listiće; osigurava da se samo glasački listići ubacuju u glasačku kutiju? ☐

5. Je li na biračkom mjestu bilo ometanja glasovanja i ako jest, da li je predsjednik postupio na način da:

▶ otkloni opasnost, nasilje, oružje ili opasne predmete s biračkog mjesta; prekine glasovanje ako se opasnost, nasilje, oružje ili opasni predmeti ne mogu odmah otkloniti za onoliko vremena koliko je potrebno da se ponovno uspostavi red i mir na biračkom mjestu, a ako se red na biračkom mjestu naruši, zahtijeva pomoć policije ili snaga sigurnosti izvan biračkog mjesta kako bi se ponovno uspostavio red i mir na biračkom mjestu? ☐

6. Je li bilo prekida prilikom glasovanja i ako jest je li o tome informirano lokalno izborno povjerenstvo na način kako je to propisano ? ☐

ZATVARANJE BIRAČKOG MJESTA

1. Je li biračima koji su u redu za glasovanje u trenutku zatvaranja biračkog mjesta odobreno da glasuju, odnosno je li prilikom zatvaranja biračkog mjesta provedena sljedeća procedura:
 - ▶ predsjednik, 15 minuta prije zatvaranja biračkog mjesta, objavljuje svim nazočnim, a unutar i ispred biračkog mjesta vrijeme zatvaranja biračkog mjesta; ☐
 - ▶ predsjednik određuje jednog člana biračkog odbora da u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta stane na kraj reda kako bi se osiguralo da se nijedna osoba ne priključi nakon zatvaranja biračkog mjesta; ☐
 - ▶ član biračkog odbora zatvara vrata odmah nakon što posljednji birač iz reda glasuje; ☐
 - ▶ predsjednik u Zapisnik o radu biračkog odbora na dan održavanja izbora - Obrazac ZARBO II. upisuje vrijeme zatvaranja biračkog mjesta; ☐
 - ▶ predsjednik zatvara otvor glasačke kutije samoljepljivom trakom i potpisuje je? ☐
2. Je li predsjednik biračkog odbora prilikom zatvaranja biračkog mjesta evidentirao nazočne akreditirane promatrače na način kako je to propisano? ☐
3. Je li predsjednik biračkog odbora nakon zatvaranja biračkog mjesta evidentirao sve podatke u Obrascu za brojno stanje ? ☐

BROJENJE GLASAČKIH LISTIĆA I EVIDENTIRANJE REZULTATA GLASOVANJA (SAMO ZA REDOVNA BIRAČKA MJESTA)

I

- 1) Je li birački odbor formirao radnu površinu za brojenje glasačkih listića na način kako je objašnjeno ovim priručnikom? ☐
- 2) Je li birački odbor razvrstao glasačke listiće po razinama (tipu glasačkog listića)? ☐
- 3) Je li birački odbor razvrstao glasačke listiće u skupine po 25 listića i utvrdio ukupan broj listića za načelnika općine? ☐
- 4) Je li birački odbor razvrstao glasačke listiće za načelnika općine u skupine po 25 listića po kandidatima na temelju dobivenih glasova i nevažeće glasačke listiće? ☐

- 5) Je li birački odbor utvrdio broj glasova za svakog kandidata za načelnika općine i broj nevažećih neoznačenih i nevažećih ostalih glasačkih listića? ☐
- 6) Je li predsjednik biračkog odbora evidentirao podatke u Obrazac za zbirne rezultate za načelnika općine na način kako je to ovim priručnikom objašnjeno? ☐
- 7) Je li je predsjednik biračkog odbora žutu presliku Obrasca za zbirne rezultate za načelnika općine istakao na vidno mjesto na biračkom mjestu? ☐

II

- 1) Je li birački odbor razvrstao glasačke listiće u skupine po 25 listića i utvrdio ukupan broj listića za skupštinu općine/općinsko vijeće? ☐
- 2) Je li birački odbor razvrstao glasačke listiće za skupštinu općine/općinsko vijeće u skupine po 25 listića po političkim subjektima na temelju dobivenih glasova i nevažeće glasačke listiće? ☐
- 3) Je li birački odbor obavio prvo brojenje glasova i utvrdio broj glasova za svakog političkog subjekta za skupštinu općine/općinsko vijeće i broj nevažećih neoznačenih i nevažećih ostalih glasačkih listića? ☐
- 4) Je li predsjednik biračkog odbora evidentirao podatke u Obrazac za zbirne rezultate za svakog političkog subjekta za skupštinu općine/općinsko vijeće na način kako je to ovim priručnikom objašnjeno? ☐
- 5) Je li birački odbor obavio drugo brojenje glasova i utvrdio broj glasova za sve kandidate u okviru otvorenih listi? ☐
- 6) Je li predsjednik biračkog odbora evidentirao podatke u Obrazac za zbirne rezultate za sve kandidate u okviru otvorenih listi na način kako je to ovim priručnikom objašnjeno? ☐
- 7) Je li predsjednik biračkog odbora žutu presliku Obrasca za zbirne rezultate za općinsko vijeće/skupštinu općine istakao na vidno mjesto na biračkom mjestu? ☐
- 8) Je li birački odbor spakirao izborni materijal na način kako je propisano odgovarajućom shemom pakiranja za redovno biračko mjesto? ☐
- 9) Je li birački odbor dostavio izborni materijal izbornom povjerenstvu u predviđenom roku, odnosno najkasnije 12 sati nakon zatvaranja biračkog mjesta. ☐

KRAJ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

